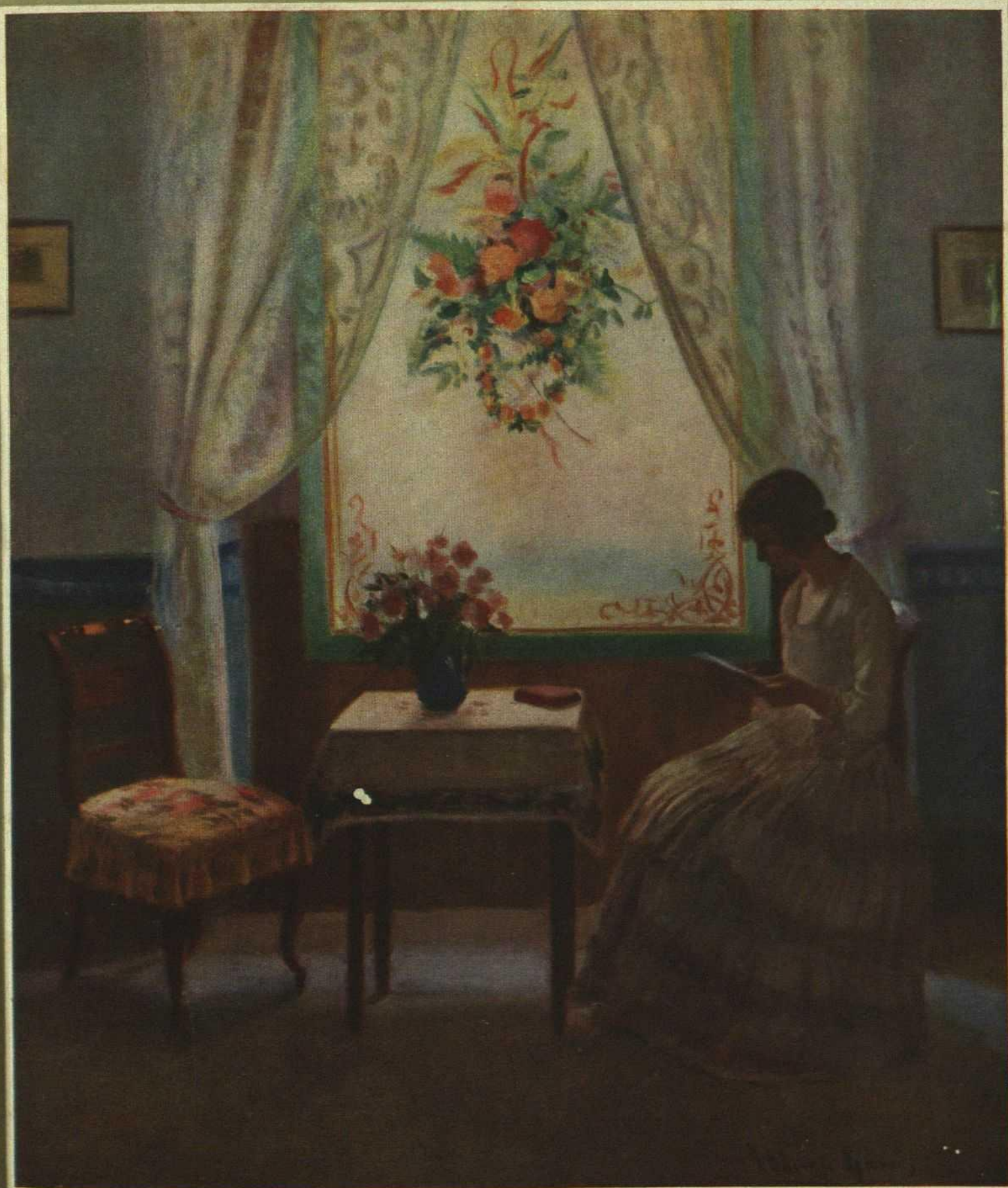

D'ACI I D'ALLÀ

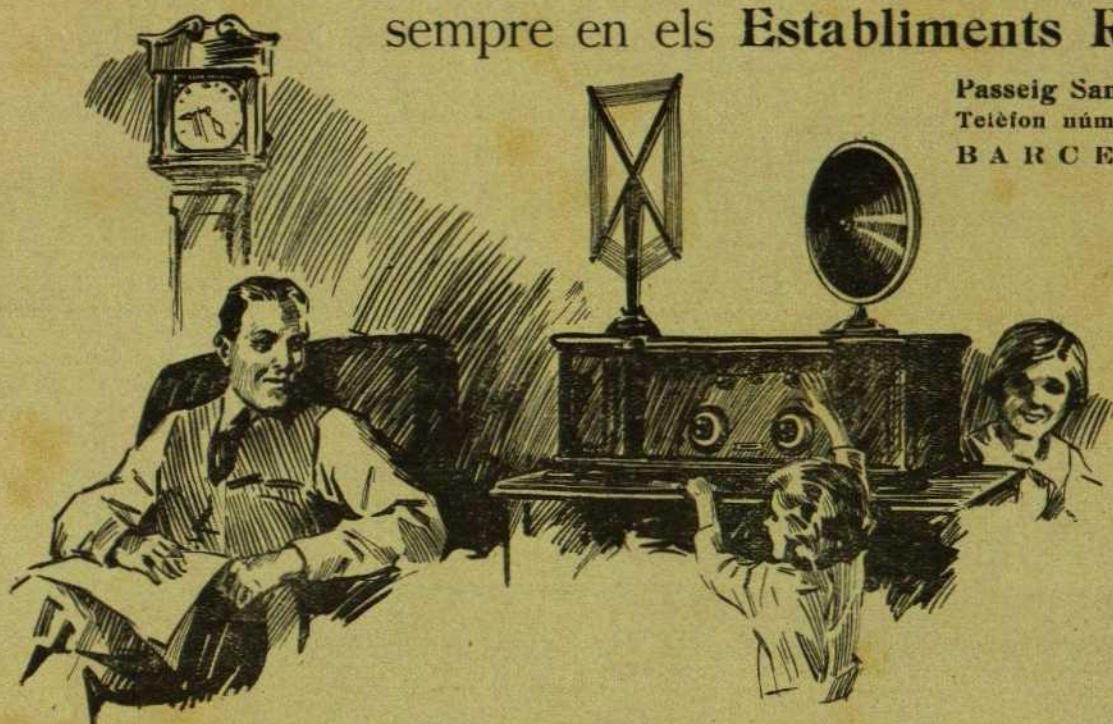

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
LLIBRERIA CATALONIA: PLAÇA CATALUNYA, 17

Febrer 1927

Preu: 1,50 Ptes.

Les meravelloses novetats de la radiotelefonía les trobareu sempre en els **Establiments RADIO-LOT**

Passeig Sant Joan, 17

Telèfon núm. 122 S. P.

BARCELONA

Els superheterodins **BELL** són a propòsit per a grans locals, cinematògrafs, teatres, hotels, casinos, cafès, bars, reunions, festes, audicions a l'aire lliure, etc. / Els vuit models d'aparells receptors **BELL** són de diferents preus però d'una sola qualitat / Els de 6, 7 i 8 làmpares, reben els concerts d'Europa i Amèrica, sense antena ni terra.

Els «Establiments Radio-Lot» editen la revista catalana de radiotelefonía

Subscribiu-vos-hi:

Barcelona, 5 ptes. any - Fora, 6 ptes.

RADIO-LOT

Funcionen amb piles RADIO-LOT

Fils d'antena ultrasensibles, fabricats en argent, cobre i acer

A. JAUMÀ

**LLENCERIA
DE LUXE
TROUSSEAUX**

BARCELONA

Carrer Boters, 2

(Plaça Cucurulla)

Telèfon 3370 A.

NO OBLIDEU, SENYORA,

que els

HIGIÈNICS CEISA

us proporcionaran el màxim
de comoditat i higiene personal

Classe corrent núm. 1, Ptes. 3 dotzena. - Classe especial, núm. 2, Ptes. 4 dotzena

HIGIÈNICS CEISA

El problema de la comoditat i del bon gust

queda resolt amb les produccions en

MOBLES DE JONC

de la

MANUFATURE PARISIENNE

MARCA

MEPNE

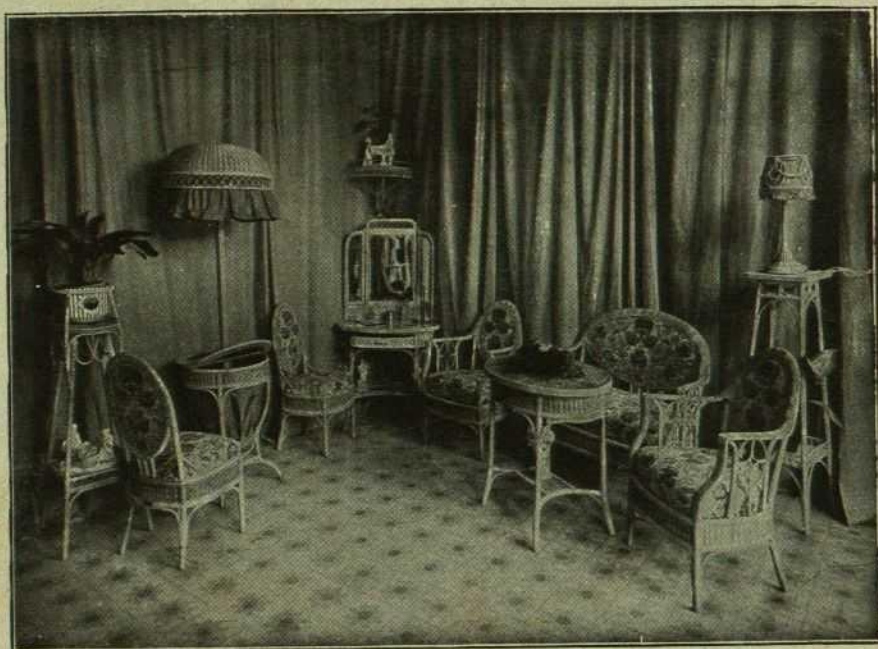
REGISTRADA

FILLS
de J. BARÓ

TALLERS:

Riera St. Miquel
n.º 88

Telèfon 686 G.

SALONS
D'EXPOSICIÓ
I
VENDES:

Passeig
de
Gràcia, n.º 115

Barcelona

Pelayo, 56

AMERICAN HOUSE

Tel. 2088 A.

La secció de Marroquineria

regala a les nenes una bonica
cartereta de pell per cada
compra que s'efectuï els dijous

Models de New-York
París i Viena

La fabricació extra nacional
a preus de major

Promptitud en els encàrrecs

VENDRE EL
MILLOR

VENDRE AL
PREU MES
BAIX
POSSIBLE

SISTEMA AMERICÀ

Perfumeria

de totes les marques al més
bon preu. Aigües de Colònia,
Quines, Locions, Extractes,
etc. a dojo de marca

Orfebreria, Relotgeria i Bisuteria d'Art

El més escollit de les grans
manufactures americanes,
franceses, angleses, alemanyes
i nacionals a preus reduïts

CABELLS BLANCS

De venda: EN DROGUERIES I PERFUMERIES

USEU LES TINTURES
La Maravilla i La Dolores
DE J. MARTRA
LES MES ACREDITADES PER LLUR ANTIGUITAT

Institut Mèdico-Pedagògic

per a nens i nenes atrassats,
amb malalties nervioses, amb
tics, defectes del llenguatge, etc.

Metge Director: **Dr. CORDOBA**

C. BRUSSEL·LES (GUINARDÓ)
BARCELONA

Lingerie de Luxe
Crousseaux
Robes & Manteaux

Dasseig de Gràcia, 59
Barcelona - Tel. 2967.6

ROMBACARDÍ

PER A PRIMAR-SE!...

Utilitzei nostra cintura SYRENE en cautiu «Pur Parà», impregnada de substàncies radioactives, que fan fondre ràpidament les grasses subcutànies sense cap règim. Procediment extern, no ocasiona cap molestia, ja que acciona durant les dormides. Demani fullet, adjuntant segell de 0,35 cèntims a

Institut Ortopèdic, Sabatè
i Alemany, Canuda, 7
BARCELONA

APOPLEXIA (FERIDURA)

Usant l'acreditat remei vegetal
ANTIAPOPLETIC BERDAGUER

desapareixen ràpidament els símptomes: formigueig, dolor al cap, rampa, rodaments de cap, manca del tacte i de la memòria, dificultat en parlar, xumzeigs, son freqüent, sufocacions, etcètera; la sang es depura i la seva circulació és perfecta, la qual evita l'atac. Aconseguirà restablir-se qui n'hagi sofert. Milers de curacions!

Venda en Farmàcies, Centres
d'Específics i Drogueries

Prospectes gratis a J. González Núñez

Laboratori:
Sepúlveda, 172, pral. - BARCELONA

Asmàtics - Bronquítics - Tuberculosos

si voleu lliurar-vos de vostres
malalties, feu sempre ús del

Xarop VIAN

compost amb extrets de diverses plantes medicinals, les quals tonifiquen els bronquis i pulmons, fent desaparèixer la irritabilitat i infecció, sens causar perjudici a l'estómac

Laboratori "EL SIGLO"

Sant Pau, 33

Barcelona

FERRETERIA
ARTICLES DE CUINA

ESTUFES A PETROLI

Màxim calor, mínim consum

MARSAL, MARTÍN i C.^a, S. en C.
ARCHS, 5
(PLAÇA SANTA ANNA)

LLIBRES
DE
TOTA CLASSE

LLIBRERIA CATALONIA

PÇA. CATALUNYA, 17
TELÈFON 4780 A.

CASA REÑÉ

**Còpies
i
Circulars**

Mont-Sió, 18 - Telèfon 4525 A

MARFILS

Capdevila i Grau, C.^{ia} L.^{da}

Canuda, 33

Fàbrica de Boles de Billar i Accessoris
Treballs de totes classes en Marfil
Cricifixos - Esclaves i altres
objectes d'escultura - Escacs
Dames - Dominós - Tresillo, etc.

EL FIXADOR
DE MODA

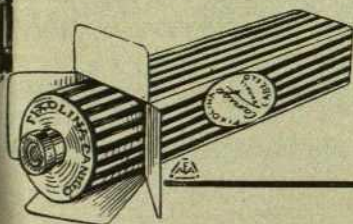
FIXOLINA
CANIGÓ

No és cap misteri, senyors,
això de la

Fixolina Canigó

però és el millor que es coneix per a
no anar mai despatinat

Useu-la i en restareu agraïts

DE VENDA:
La Florida, Icart, Vidal i
Ribas, Dalmau Oliveres,
Monegal, Uriach, Baltasar,
Ideal, Pomarel, Vicens Fe-
rrer i a totes les bones
perfumeries

La casa de la goma

Senyores!

No deixin de
comprar les
seves faixes
a

**Au corset
Elegant**

Que les ven-
des de

9 pessetes

**Plaça Santa Anna, 4
BARCELONA**

Maison de Beauté

SALMERON, 247 (Metro Josepets) Tel. 937 G.

Senyores, en interès
de vostès, se les hi
recomana que no
oblidin pas

**MAISON DE
BEAUTÉ**

L'estil i perfecció de nos-
tres **ONDULACIONS
PERMANENT** ens ha
creat merescuda fama.
Avui ens plau assabentar
a la distingida clientela
que nostra Directora A.
VINYALS ha retornat de
París, d'on ha conseguit
adquirir especialistes Pa-
risencs de renomada
solvència artística.

Asseguri
el benestar
de sa llar
amb la
**Calefaccio
Central**

EREBUS

S. A.

Passeig de la Duana, 27

Fàbrica de Productes Ceràmics
Rajoles i articles de Construcció

**CASIMIR
VICENS**

Despatx: Carrer de Tallers, 72
Fàbrica: Carrer de Benavent
pròxim a Travessera (Sans)

Telèfon 5090 A. :: BARCELONA

Mah-Jongg

EQUIPS TOT CEL-LULOIDE
A 10 Ptes.; 17,50 i 40 els millors

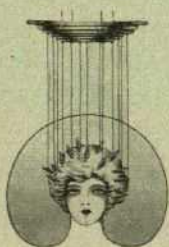
FARISTOLS NOGUERA a 1 pta.

Clinica BEBES - 3, BISBE, 3

Classes de piano, violí i
violoncel - Solfeig, teoria,
harmonia i composició

ACADÈMIA LONGÀS

Sala d'audicions
Passeig de Gràcia, 86

**LES ONDULACIONS
PERMANENTS**

i aplicacions de Henné

Santiró

són les preferides de les senyores de bon gust

RAMBLA DE CATALUNYA, 46. Entr.

TELÈFON 456 A.

BARCELONA

**Clínica del Gos
Gras i Vilaró**

CONSULTES de 3 a 5
CALABRIA, 94, primer

BODEGUES SALVADOR MOYA, S. A.

Avinguda d'Icària, 177 :: Telèfon 46 S. M.

Vins fins de taula SANT QUINTI i SANTA ANNA
Vins generosos i escumosos

Especialitats: MOSCATELL - MALVASIA
LACRYMA CHRISTI - VERMUT MOYA
VI QUINAT, RANCI especial per a malalts i convalescents

Demaneu-lo en Colmados i Ultramarins

S. VERDAGUER

RONDA UNIVERSITAT, 9
Telèfon 1662 A
BARCELONA

Lavabos
Bidets
Banyeres, etc.

ESPECIALITAT PER A CASAMENTS, BATEIGS I PRESENTS
CAPSES A MIDA

QUIN ALTRE ASPIRADOR DE POLS

és tan lleuger, elegant, pràctic, còmode, sòlid, econòmic, i perfeccionat com l'aspirador de pols danès

NILFISK?

El seu marit usa la màquina d'escriure per alleugerir la feina del seu despatx; PER QUE no usa vostè, senyora, un bon aspirador de pols per alleugerir la feina de la seva llar?

Ompli ara mateix el següent cupó demanant una demostració gratis a la seva pròpia casa:

Sr. K. Hansen - Tiana (prov. Barcelona)

Molt Sr. meu:

Desitjo una demostració del seu aspirador de pols NILFISK, a casa meua i sense compromís de cap mena, per al dia..... a les.....

Nom

carrer pis

ciutat

AGENT GENERAL A ESPANYA

KAJ HANSEN

TIANA prov. BARCELONA

MOBLES DE TOTS ELS ESTILS I TAPISSERIA

F. GIMENEZ

**FABRICACIÓ
PROPIA :: ESPE-
CIALITAT EN ELS
ENCARRECS**

**TALLERS I
EXPOSICIÓ:
MALLORCA, 282
TELÉFON 2722 G.
BARCELONA**

CASES QUE RECOMANEM

DEMANEU: Exquisit pernil YORK
"LA FLOR DEL PIRINEO"

ELABORACIÓ ACURADA DE L'ACREDITADA CASA

Descals Aubert

OLOT

Llonganisses, embutits selectes, mortadella, foiegras trufat, etc., etc.

Casa BORRULL

Plaça de les Olles, 9

Articles per a esport-Futbol-Xarxes per a tennis-Hamques-Bosses-Cortines etc.-Articles de pesca

IDIOMES

LICEU DALMAU

València, 245
Tel. 1845 A.

Cartonatges BAENA

Capses per a tota mena d'indústries
Especialitat en les de Farmàcia i Joieria.

—: Viladomat, 173

MAGATZEMS POMPEYA

Monies de totes classes. Especialitat en mobles americans per a despatx — SALMERON, 75 — Telèfon G. 1746

PAU GALLES ALEGRE

MARBRISTA

DIPUTACIÓ, 82 — TELÈFON 748 h

Casa AGUSTÍ BATLLE

RAMS, PLANTES I FLORS

Salmeron, 247 — Telèfon 937 G.

Són els **BILLARS SOLER**

Viladomat, 122

Manufactura d'Estoigs, Mostraris i Articles de Pell

P. RIPOLL

PALMA SANT JUST, 1, PRAL.

CASA FORTUNY

RAMS, PANERETES I CORONES

ORNAMENTACIÓ DE SALONS

CLARÍS, 73 BARCELONA

Academia Farga

CLASSES DE CONJUNT INSTRUMENTAL
LLIÇONS PARTICULARS I A DOMICILI

Solfeig, Piano, Violí, Violoncel, Cant, Guitarra, Composició
Rambla de Catalunya, 114

J. Casasa Rus

Mitge

PELL, LLAGUES VARICOSES

Tallers, 29, entl. - BARCELONA

Gaspar Torrente

Globus i Articles per a Festes. Serpentes, Paperets i boles de neu

València, 384 :: Telèfon G. 2269

A. HERNANDEZ - Vulcanització de neumàtics

ROSSELLÓ, 199 - TELÈFON 2660 G.

JACINT AVILA

Decoracions :: Armadures, estopa i guix
Passeig de Sant Joan, 73 : Telèfon 306 S. P.

PIANOS

GARANTITS. PREUS REDUÏTS. REPARACIONS, AFINACIONS

Casa Raynard Tallers, núm. 35

MÚSICA

de totes les edicions nacionals i estrangeres
Gran assortit en música catalana. Venda - lloguer

Casa Raynard Tallers, núm. 35

KAYSER

La bona màquina per a cosir

GUSTAU WEINHAGEN

Carrer de Diputació, 273 - Barcelona

Gran Sombrereria LA CAMELIA

36, SANS, 36

Gorres de totes classes - **CASA GARCIA** - Sans

Fàbrica de Gèneres de Punt

Abrics, Sueters, Pullovers, Mitges i altres articles del ram a mida

VILLARROEL, 47 :: Telèfon 3309 A.

ORFEBRERIA SALES BALMES, S. A.

Fàbrica d'articles per a presents i servei de taula
PORTAFERRISSA, 4

SPLENDIDE PENSION

C. PELAYO, 8
BARCELONA

60 HABITACIONS AMB AIGUA CORRENT

Banys Pensió de 12 a 14 ptes. **Ascensor**

:: Telèfon 3691 A. ::

CICLES I MOTOS B. S. A.

Lázaro i López

Rambla Catalunya, 104 i 111

TALLERS ELECTRO-MECANICS

RAMON CALVERA

BOBINATGE DE TOTA MENA DE MOTORS I MÀQUINES
ELECTRIQUES - SECCIÓ ESPECIAL PER A RÀDIO
CARREGAMENT D'ACUMULADORS

PROVENÇA, 312

ANDORRÀ

SERRALLERIA D'OBRES

FERROS ARTÍSTICS

Carrer St. Pau, 69 - Telèfon 3532 A

Llibreria BALAGUÉ

Compra i venda en Llibres d'ocasió

PALLA, 43 i 45

EL MARINO - Relotgeria
de JAUME FONOLLOSA

Canvis Vells, 8. El millor rellotge que bat els segons, marca ALPINA

J. VILAPLANA

ÓPTIC - Execució ràpida en les fórmules dels senyors Metges oculistes.

PELAYO, 16

CARME, 77 CARBONELL Tel. 1766 A.

PORTES D'ACER ONDULADES, SERRALLERIA D'OBRES I ARTÍSTICA, FUMISTERIA, ETC.

ACADÈMIA COTS

COMERÇ, IDIOMES, ETC.

Carrer dels Arcs, 10 :: Telèfon 504' A.

JOSEP BATLLE

RAMS, PLANTES I FLORS

PASSEIG DE GRACIA, 105

CICLES MOTOS SPORTS

SANROMÀ

Balmes 62
Tel. 1445-A
Barcelona

MOBLES

DE TOTES MENES A PREUS REDUÏDÍSSIMS

CASA FUNDADA EN 1892

A. NAVARRO

BALMES, 70

Telèfon 1655 G.

BARCELONA

EL KRIC BUGIES, FARS, BOCINES

TORNETERIA, OLIS, GRASSES I TOTA MENA D'ACCESSORIS PER A AUTOMOBILS

Carrer Aragó, 201 (Cantonada Aribau) BARCELONA

Serpentes, Paperets, Boles de neu, Articles d'adorn per a verbenes i festes majors

Cera, 25, 27 i 29 :: Telèfon 3919 A

ELS MILLORS

Braguers Vives

RAMBLA DEL CENTRE, 12

Purè, Tapioques i Llegums pelats

A. ALUJA PONS - REUS

MANA

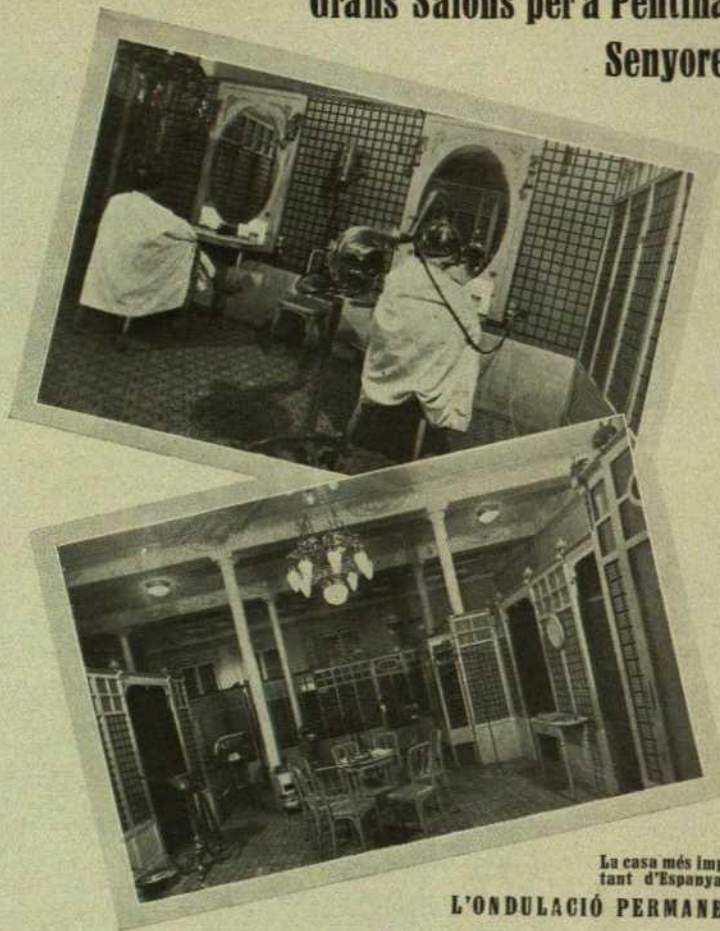
PAPAÏNA COMPOSTA SABATÉ

Recomanada per la seva eficàcia per a combatre tota classe de trastorns digestius, acedies, vòmits, gastràlgies, diarrees, còlics, etc. Infal·lible per a la digestió i assimilació de les grasses. Tractament per a la curació de l'úlcera gàstrica, pilòrica i duodenal.

DE VENDA:

En les farmàcies i Centres de Específics

Grans Salons per a Pentinar
Senyores

La casa més important d'Espanya en

L'ONDULACIÓ PERMANENT

MASSATGISTA DIPLOMADA

MANICURA :: POSTISSOS D'ART :: ESPECIALITAT EN TINTURES HENNÉ

ICART - Carrer Claris, 10 - Telèfon 1554 S. P. - BARCELONA

FAMOS PER SA QUALITAT

Una classe de tela superior i CINQUANTA MODELS per a diferents gustos personals han donat la fama al coll sense forros

"SIMPLEX"
PATENTADO

Milers de convencuts poden donar fe dels resultats obtinguts.

COMODE
SENZILL
ELEGANT
INENCONGIBLE
INARRUGABLE
ECONÒMIC

El nostre SIMPLEX és el coll més chic del món

PROVAR-LO ES ADOPTAR-LO

EXIGEIXI'L AL SEU CAMISER

Qualitat X 1'50 ptes.
Qualitat U A 2'— ptes.
Qualitat CORONA . . 2'50 ptes.

Además: Demani la última creació
"CAMPEÓN"
PATENTADO
per a tots els seus colls fluixos.

De venda en totes les Camiserías

LISOL VALLÈS pur,
el millor desinfectant per a la Higiene.

LISOL VALLÈS comú,
per a l'Agricultura, Ramaderia i Higiene.

LISOL VALLÈS dentífric,
el millor desinfectant per a la boca.

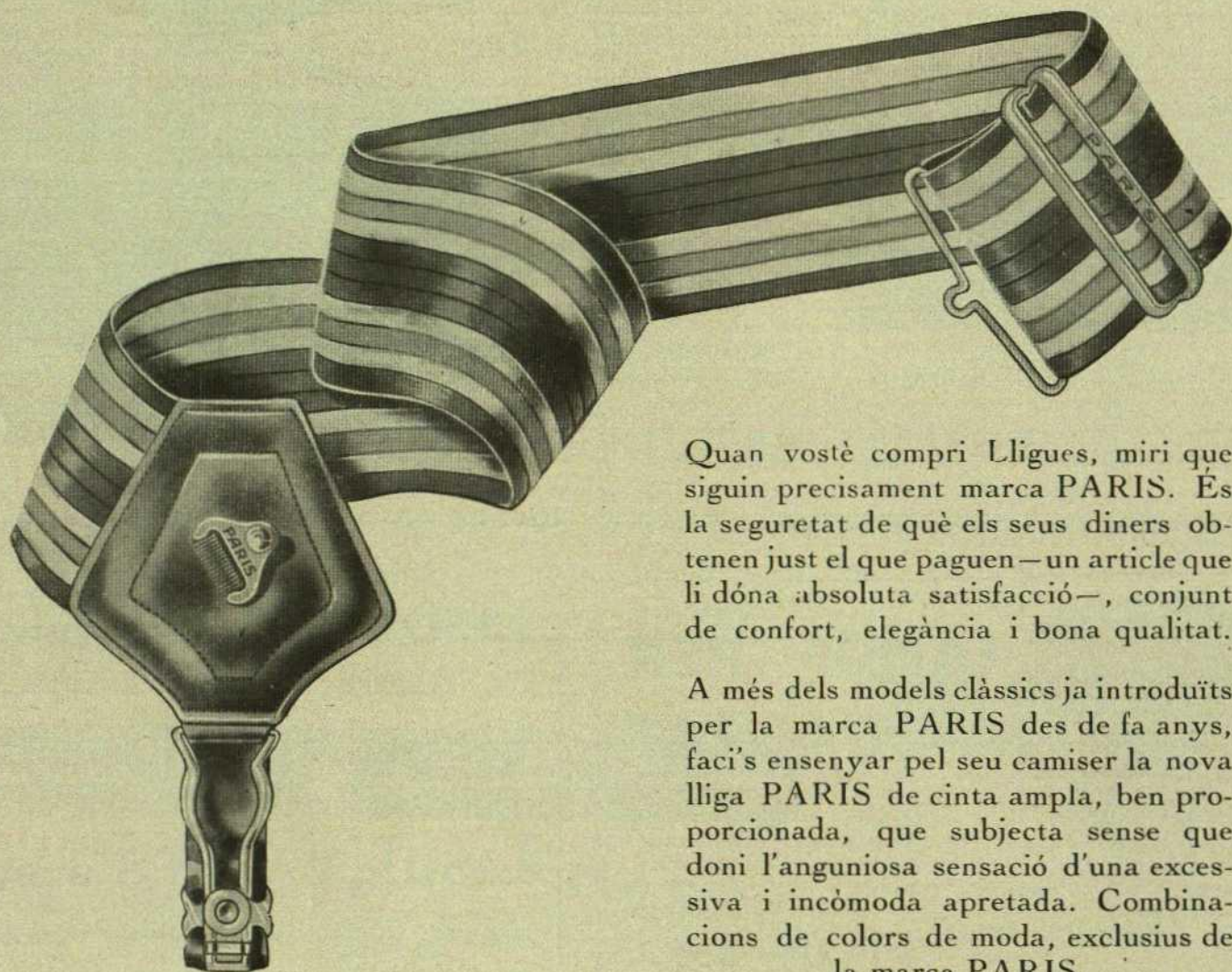
Demaneu-lo a les bones Farmàcies i Drogueries

El tan famós

Cutisán

és del cutis talisman

LLIGUES PARIS

Quan vostè compri Lligues, miri que siguin precisament marca PARIS. És la seguretat de què els seus diners obtenen just el que paguen — un article que li dóna absoluta satisfacció —, conjunt de confort, elegància i bona qualitat.

A més dels models clàssics ja introduïts per la marca PARIS des de fa anys, faci's ensenyar pel seu camiser la nova lliga PARIS de cinta ampla, ben proporcionada, que subjecta sense que doni l'anginiosa sensació d'una excessiva i incòmoda apretada. Combinacions de colors de moda, exclusius de la marca PARIS.

Comprin un parell de seguida; no hi fa res que encara tingui les altres en bon estat; podrà estrenar-les, i així coneixerà, per comparació, els avantatges de la lliga PARIS cinta ampla.

A. STEIN & COMPANY

Chicago, U. S. A. - New York, U. S. A.

Agents per Espanya:

E. PUIGDENGOLAS, Stat. Ltda. - Aussies-March, 50, Barcelona

Si les lligues es portessin al voltant del coll, tothom voldria canviar-se-les sovint

DIRECTOR.
Carles Soldevila

PREU:
Exemplar, 1,50 ptes

D'ACI I D'ALLÀ

SUMARI

	Pàgina
Portada, per <i>Martí Garcès</i>	
Retrat de la senyoreta Carme de Julià	34
Trasbals, per <i>Anton Txecof</i> , traducció de C. S.	35
L'escenografia moderna russa, per <i>Joan Sacs</i>	36-37-38
Una bella iniciativa del Lawn-Tennis Club, per <i>Santiago Masferrer i Cantó</i>	39
Ludmila i Jordi Pitoei	40
Capvespre d'abril al Montseny, poesia per <i>Felip Graugès i Camprodon</i>	41
Des de l'Havana, per <i>Martí Casanovas</i>	42-43
La nova llei de l'art decoratiu, per <i>M.</i>	44-45
Lletra de París, per <i>Adolf Falgairolle</i>	46-47
Modes	48-49-50
La llotja.	51
André Lhote, per <i>Sebastià Gasch</i>	52-53-54
El moble i la decoració en l'art francès modern, per <i>Raimond Vayreda</i>	55
Dels nostres jardins, per <i>Nicolau M.ª Rubió i Tudurí</i>	56-57
El mercat de La Bisbal, per <i>Josep M.ª Mateu</i>	58-59-60
El moblista Busquets	61
Esports	62-63
Panorama	64

ABONAMENT:

BARCELONA: ANY, 15 PTES.
FORA: » 16 »
AMÈRICA: » 18 »
ESTRANGER: » 22 »
BARCELONA: semestre, 8 PTES.
FORA: » 8,50 »
BARCELONA: trimestre, 4 »
FORA: » 4,50 »

GRAVATS DE J. M. LLOVET

FEBRER 1927
Número 110 Vol. XVI

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Catalònia
PLAÇA CATALUNYA, 17
TELÈFON 4789 A.

Fot. R. Batiles

LA SENYORETA CARME DE JULIÀ,
filla dels Marquesos de Julià, que destaca amb singular
relleu en les millors constel·lacions de la societat barcelonina

EN tornant de passeig, Matxena Parletski, noia que acabava de sortir de l'Institut, trobà, a la casa dels Kontxin on feia d'institutriu, un trasbals extraordinari. El suís Micailo que li havia obert la porta era trastocat, vermell com un cranc.

A dalt es sentia soroll. «Sens dubte serà la senyora que tindrà un atac... pensa Matxena, o bé haurà tingut una baralla amb el seu marit.»

En el vestíbul i en el corredor, va trobar les cambres; la una d'elles plorava. Matxena va veure de seguida el seu amo, Nicolai Sergnieitx, que sortia de la cambra d'ella. Era un home petit, encara jove, el rostre congestionat, el cap blanquejant de calvicie.

Tremolava... Va passar a prop de la institutriu sense adonar-se'n i, alçant els braços enlaire, va exclamar:

— Oh, que és horrorós! Quina falta de tacte! Què n'és d'absurd i de poca solta tot plegat!... Abominable!

Matxena entrà en la seva cambra i, per primer cop en la seva vida, va sentir-hi amb tota la seva agudeses, el sentiment tan conegut dels que depenen d'altri, el sentiment dels éssers sense defensa que viuen a casa de gent rica i de qualitat. Escorcollaren la seva cambra.

La seva mestressa, Fedòssia Vassilievna, senyora alta, ampla d'espatlles, de cella espessa amb un borrisol gairebé imperceptible sobre el llavi, les mans roges i el cap despentinat, amb torpesa i amb les maneres d'una simple cuinera, es trobava a prop de la taula, aplegant altre cop dins la cistella de costura les coses que n'havia tret, cabdells de llana, rodets, draps, papers...

Aparentment no esperava l'arribada de la institutriu, car, havent-se girat i veient el seu rostre pàl·lid i esglaiat, va torbar-se una mica i va rondinar:

— Pardon, he... he regirat tot això sense voler... La mànega se m'hi ha enganxat.

I després de mormolar alguns altres mots, la senyora Kontxin va fer girar la cua de la seva bata i va sortir. Matxena, sorpresa, sense comprendre res, no sabent què pensar, alçà les espatlles, transida d'esglai.

Què cercava Fedòssia Vassilievna en el seu cistellet de costura? Si, com ella havia dit, l'havia fet seguir amb la mànega sense voler, per què Nicolai Sergnieitx havia sortit de la seva cambra tan vermell i agitat? Per què era obert un dels calaixos de la taula? La capseta on la institutriu desava els seus cèntims i els seus timbres postals també era oberta. L'havien oberta i no l'havien sabut tancar, tot i que havien fet malbé el pany. El prestatge dels llibres, la taula, el llit, tot duia el senyal d'un escorcoll recent. El calaix de la llenceria també. Tot hi era plegat amb cura, però no en l'ordre en què Matxena l'havia deixat. L'escorcoll havia estat, doncs, complet, de debó, però per què?... Què havia passat? Matxena va recordar-se del trasbals del suís, del brujit que encara es sentia, de la cambrera que plorava, però tot això tenia algun lligam amb la visita que acabaven de fer a la seva cambra? No l'haurien barrejat en alguna intriga horrible? Matxena va empal·lidir, i, glaçada, va deixar-se caure sobre la cistella de costura. Va entrar la cambrera.

— Lisa, va demanar, sabeu per què han entrat aquí?

— Un fermall de dos mil rubles, va dir la noia, ha desaparegut de la cambra de la senyora...

TRASBALS

ANTON TXECOF

Entre tots els escriptors russos de la generació següent a la de Dostoiewski, cap tan gran com Txecof, del talent del qual oferim als lectors de D'ACÍ i D'ALLÀ una petita mostra: Txecof, reuneix en grau eminent les qualitats típiques dels escriptors moscovites: psicologia profunda, do natural d'harmonitzar el tema amb la forma — impressions fugitives i en mitja tinta del gran drama de l'existència — descripcions concises, escenes grotesques i sobretot poesia. La poesia en les obres de Txecof no vé de les paraules o de les frases, sinó que es desprèn com un perfum del conjunt de cada obra, embolcalla com un halo les figures i els paisatges donant-los una imprecisió de línies que fa pensar en l'art d'un Carrière.

Nascut l'any 1860 a Taganrog. Va morir aviat; encara no tenia 41 anys. Hom podia esperar molt més del que deixà. Entre les seves obres es destaquen les novel·les L'Estepa, Tres anys, Els Mujics, La Sala n.º 6 i Ivanov i els dramas Els cirerers i L'oncle Vania.

La influència de Txecof ha estat enorme, no sols al seu país sinó a França i a Anglaterra.

— Bé, però per què han vingut a escorcollar-me les meves coses?

— Han escorcollat tota la casa, senyoreta. La meua cambra també... Tot, tot... I jo, senyoreta, ho juro per la salut de la meua mare... No solament no he tocat el fermall sinó que ni m'he acostat al tocador de la senyora! Així ho diré a la policia.

La institutriu seguia sense acabar de comprendre:

— Però per què han escorcollat la meua cambra?

— No us ho dic? Han robat un fermall de brillants... La senyora ho ha regirat tot amb les seves pròpies mans. Ella mateixa ha escorcollat el suís Micailo. És una vergonya! Nicolai Sergnieitx no fa sinó mirar i piular com un pollet... Feu mal fet de tremolar, senyoreta. Aquí no hi han trobat res. Si no sou vós la qui ha pres el fermall no us cal temer res...

— Però, Lisa, va dir Matxena ofegant-se d'indignació, això és una vileta!... És una

ofensa! No pot ésser més baix ni més innoeble. Amb quin dret sospiten de mi i gosen regirar les meves coses?

— Sou a casa dels altres, senyoreta, sospirà Lisa... Sou una senyoreta, però de fet esteu aquí... com una criada... No és pas tot ú ésser aquí o a casa vostra amb el papa i la mama...

Matxena es tirà sobre el llit i va posar-se a sanglotar amargament. Mai ningú no li havia fet semblant violència. Mai no l'havien insultat tan profundament com ara... Noia ben educada, impressionable, filla d'un professor, havien sospitat que pogués ésser una lladre! Havien regirat la seva cambra com haurien fet amb la d'una dona del carrer. Li semblava que no havien pogut inventar una ofensa pitjor. A aquest sentiment s'afegia encara una feixuga temença: què passaria ara? El seu cap va omplir-se d'idees absurdes. Si havien sospitat que ella havia robat, podien detenir-la, fer-la despullar, escorcollar-la i, en acabat, conduir-la amb escorta pels carrers fins a la presó, a una cel·la freda i ombrívola, amb rates i escarabats... Qui intercediria per ella? Els seus pares vivien lluny, a províncies; no tenien diners per acudir al seu costat; ella era al bell mig de la capital sola com al bell mig d'un desert; ni parents ni coneixences; farien d'ella el que voldrien.

— «Vaig a córrer a casa de tots els jutges, a casa de tots els advocats... pensava Matxena tota trèmula... Els explicaré, juraré... Comprendran que no puc ésser una lladre!»

Matxena va recordar que sota el coixí en una capseta, tenia alguns bonbons que, per un vell costum d'Institut, prenia de la taula, els posava a la butxaca i després els desava en la seva cambra. A la idea que aquest petit secret havia estat descobert pels seus amos, va sufocar-se tota i va sentir com el cor li batejava violentament, fins a retronar en els polsos, en el ventre, en les mans.

La varen cridar:

— El dinar és servit.

Hi anava o no hi anava?

Matxena va arranjat el seu pentinat, va passar-se per la cara una toballola humida i va presentar-se al menjador.

Ja eren a taula. A l'un cap seia Fedòssia Vassilievna, imponent, el rostre toix i greu; a l'altre cap seia Nicolai Sergnieitx. Els hostes i els infants seien als costats. Dos criats vestits de frac i amb guants blancs, servien la taula. Tothom sabia que la casa passava un trasbals, que la mestressa tenia una pena i tothom callava. Hom no sentia sinó la fressa dels coberts i de la vaixela.

La senyora Kontxin va parlar primer.

— Què teniu per tercer plat? — va demanar amb una veu esllanguida i sofridora a un dels criats.

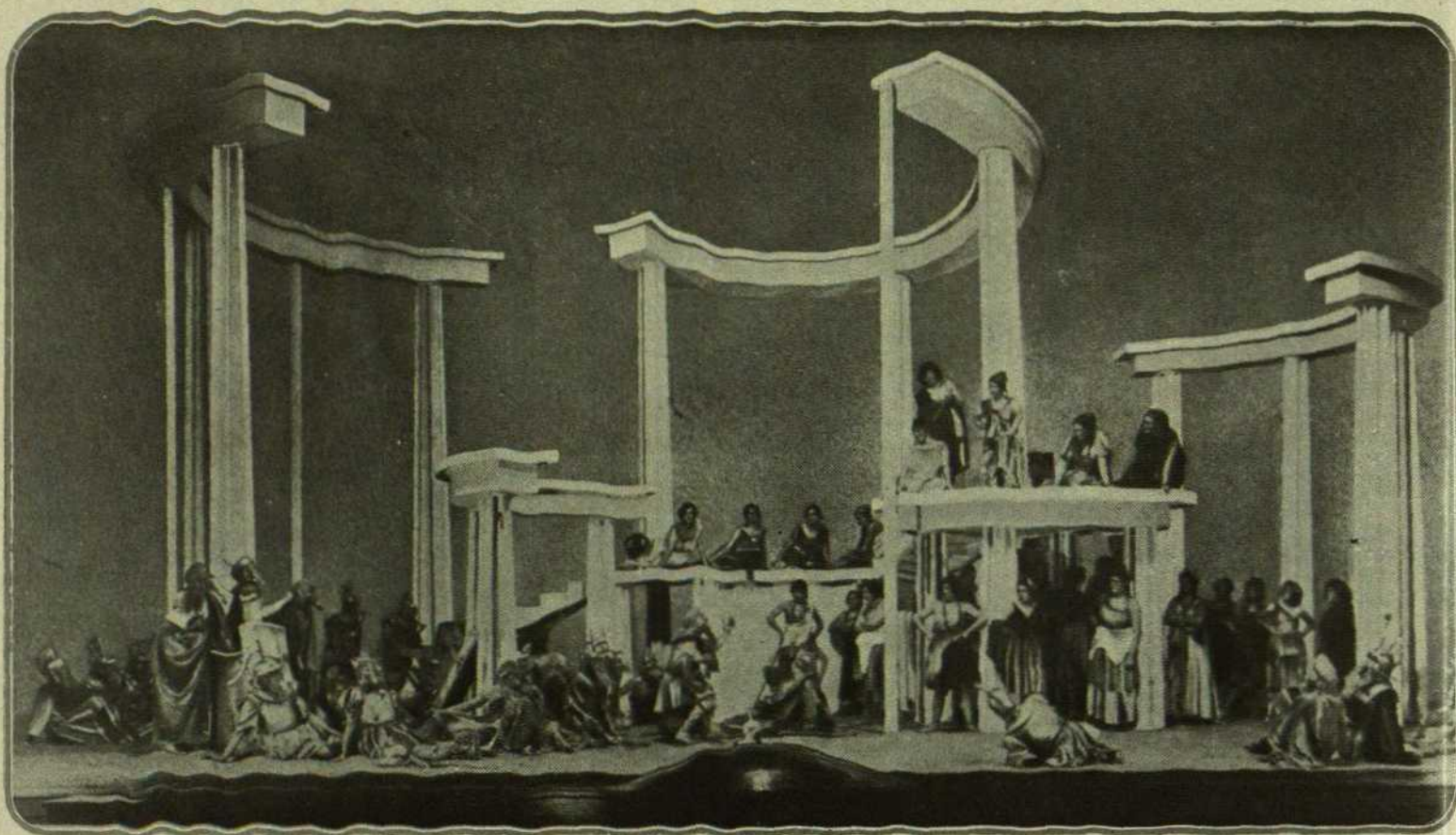
— L'Esturgeon a la russe, respongué el criat en francès.

— Fedòssia, va cuinar a dir Nicolai Sergnieitx, he estat jo qui l'ha encomanat. Volia menjar peix avui. Si això et desplaça, *ma chère*, podeu deixar-lo de servir. L'he encomanat... de passada...

Fedòssia Vassilievna mai no s'agradava dels plats que no havia encomanat ella mateixa; els seus ulls varen omplir-se de llàgrimes.

— Vaja, va dir en una veu dolça el doctor Mamikov, el metge de la casa, tocant lleugerament la mà de la senyora Kontxin, i amb un somris dolç també; deixem d'agitar-nos!

(Segueix a la pàg. 65)

Teatre Meyerhold, escena de la comèdia «El bosc», muntada per V. Xestakoff

L'ESCENOGRAFIA MODERNA RUSSA

ENCARA que aquí a Barcelona no ens n'haguem adonat gaire és el cert que l'escenografia està passant per una crisi de creixença. Fa uns vint anys que els pintors escenògrafs i els directors d'escena s'encaïllaven per tant de perfeccionar i d'intensificar l'escenificació de l'art dramàtic. Farà de deu o dotze anys que els principals teatres europeus han respost a aquestes nobles preocupacions bo i posant de tant en tant en pràctica les teories dels escenògrafs renovadors; i fins es dona el cas que en les capitals europees de més refinada tradició teatral han estat fundats teatres moderníssims, a faisó del nostre Teatre Íntim, que responguin no tan sols a les noves idees sobre l'escenografia sinó àdhuc sobre l'arquitectura teatral i sobretot l'arquitectura de la sala d'espectacles.

Anglaterra fou la nació que, amb el gran artista teoritzador Gordon Craig, inicià aquest sanítois moviment. França secundà les idees d'aquest anglès i Alemanya demés les desenhà atrevidament, ultrapas-

sant-les. Itàlia les interpretà malament i produí una escenografia horripilantment eixorca. Fou a Rússia on la renovació de l'art escènic aconseguí major empena, major atreviment i major activitat. No és d'estranyar doncs, que, un art d'efectismes i exageracions com ho és per naturalesa l'escenografia, en fer-se revolucionari i rus hagi produït més monstres a Rússia que enlloc, llevat d'Itàlia, on tota l'escenografia futurista i futuritzant és invariablement detestable.

Davant de les potser inevitables monstruositats d'aquest art de l'escena els defensors incondicionals de les seves modernes tendències solen exordiar llurs defenses amb paraules tan enraonades com aquestes:

«Senyores i senyors que m'escolteu: potser, ara com ara, serà massa aviat per apreciar com cal les especulacions ardides dels reformadors de l'escenografia; però és el cas que tant si hom les accepta com si hom les rebutja no hi ha més remei que reconèixer que determinen una etapa consi-

derable en l'evolució de l'art escenogràfic.»

Que és el que solen dir tots els fundadors d'escoles d'art, de sectes religioses i de partits polítics; particularment quan es troben vacil·lantment compromesos en alguna d'aquestes empreses ostensivament encarades al gros públic adés babau, adés esbrancador.

D'altra banda, el públic, que no sempre és babau, podria ésser que algun dia destaqués un boci de públic, el qual boci aixequés la veu i s'expliqués també d'una semblant faisó:

«Senyors i senyores que voldreu fer-me l'honor d'escoltar ço que vaig a proposar a la vostra experta badoqueria: potser, ara com ara sigui massa aviat per apreciar com cal les especulacions ardides dels reformadors de l'escenografia; però és el cas que tant si hom les accepta com si hom les rebutja no hi ha més remei que reconèixer que de tot aquest eixordador soroll de boixets no n'han eixit gaires ni molt meravelloses randes.»

Que és el que ha vingut a concloure—ves qui ho havia de dir—el més atrevit *metteur en scène* rus, l'alemany Meyerhold, el creador de l'escenografia revolucionària, comunista i àdhuc nihilista del vast imperi soviètic. Perquè has de saber i entendre, oh llegidor, que el senyor Meyerhold que en temps del tzarisme era el *factotum* de la moderna escenografia russa (la més aristocràtica del món) en triomfar Lenine se'n anà amb el comunisme, ho i enarborant un programa escenogràfic que semblava calcat del programa octubrista i metralladorista. No cal dir que Meyerhold aleshores trobà totes les portes i tots els braços oberts i que de facilitats per a realitzar les seves teories escenogràfiques mai ningú no en tingué tantes. Meyerhold es trobà a l'extrema esquerra de l'escenografia russa; fou el director d'escena més discutit, el més venerat també en tota la terra soviètica, i el més interessant al defora.—No anéssim doncs a dir-ne mal.—Meyerhold obrà santament en passar-se als soviets; obrà bé encara que en son interior hagués pogut abominar del comunisme: féu bé perquè ell tenia el crèdit d'innovador que li havia atorgat el seu talent, i per tant l'obligació i les possibilitats de reeixir la reforma escenogràfica si de cas podia comptar amb l'adequat mecenatge. Fracassat el mecenatge del despotisme blanc li calia a Meyerhold cercar immediatament el mecenatge substitutiu encara que fos en el despotisme roig, justament ací, si no hi havia probabilitat de tro-

bar-lo enlloc més. Tota la gent que ens preocupem per la renovació de l'escena havem d'aplaudir la decisió de Meyerhold. Encara que probablement tots, inclús el govern de Moscou, l'hauríem dispensat de tota mena de programes escenogràfico-nihilistes. Avui que Meyerhold ha deixat els radicalismes i retorna més o menys decisivament a l'escenografia clàssica, també havem d'agrair-li el renegament artístic després del renegament polític, i el daltabaix i les especulacions que a tota despesa ha pogut realitzar. Si bé el resultat sembla ésser negatiu no oblidarem que és un resultat, una constatació, una mena de certitud en aquesta greu i aleatòria empresa de la reforma escenogràfica; i això, enc que explícitament negatiu, és una tan implícita i sòlida afirmació com la que faria En Berenguer, En Pau o En Pere en dir: jo no vull agafar la grip.

Meyerhold sembla dir-nos ara: Ah senyors, quina passa, la grip...!

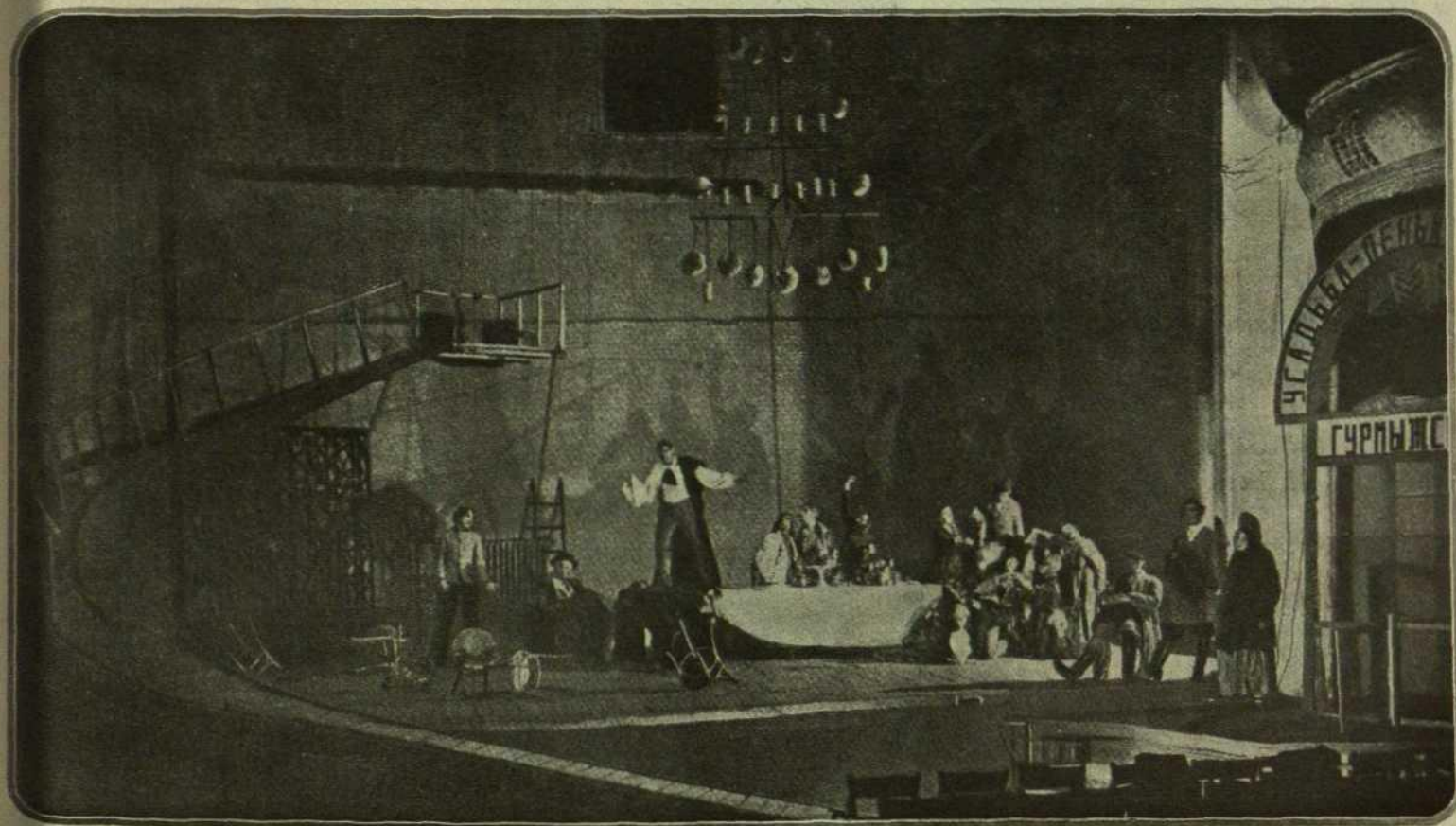
En plena febre gripal Meyerhold, que per alguna cosa inclogué el nihilisme en el seu programa escenogràfic, arribà fins a suprimir l'escenografia, ço és, a fer representar la peça teatral sobre les taules nues, fent de teló de fons el fòrum de maó i cordes que els tramoistes de l'època prehistòrica vestien amb teles pintades pels Servandoni i altres Solers i Roviroses.

Un terme mitjà entre aquesta severa *mise en scène* i la típicament soviètica és la que veureu en l'escenificació de *La Forêt*, per V. Xestakoff. En aquest curiós gravat el

lector no menys curiós observarà que l'escena té prolongacions cap al pati, com en el teatre japonès. Això és també una—diguem-ne—innovació russa. Els nous directors d'escena volen així en certa manera incorporar a l'escena el mateix espectador, potser amb la intenció lloable d'aconseguir la identificació d'objecte i subjecte, d'actor i espectador, ço que no sempre aconseguixen els directors d'escena, encara que l'empresari ho demani de genolls en terra.

El més important de les innovacions teatrals russes és el decorat corpori, arquitecturat, en el qual la pintura no té participació o n'hi té molt poca. La més reeixida d'aquestes escenificacions és la de *L'anomenat Dijous*, obra extreta de la novel·la tan cèlebre com dolenta que s'empescà el famós escriptor anglès que eternament s'anomenarà Chesterton. Aquesta escenificació s'adiu, bellament potser, amb el gènere literari en qüestió. Aquesta mena d'escenificació té demés l'avantatge de poder simultanejar diverses situacions teatrals que amb l'escenografia antiga eren impossible.

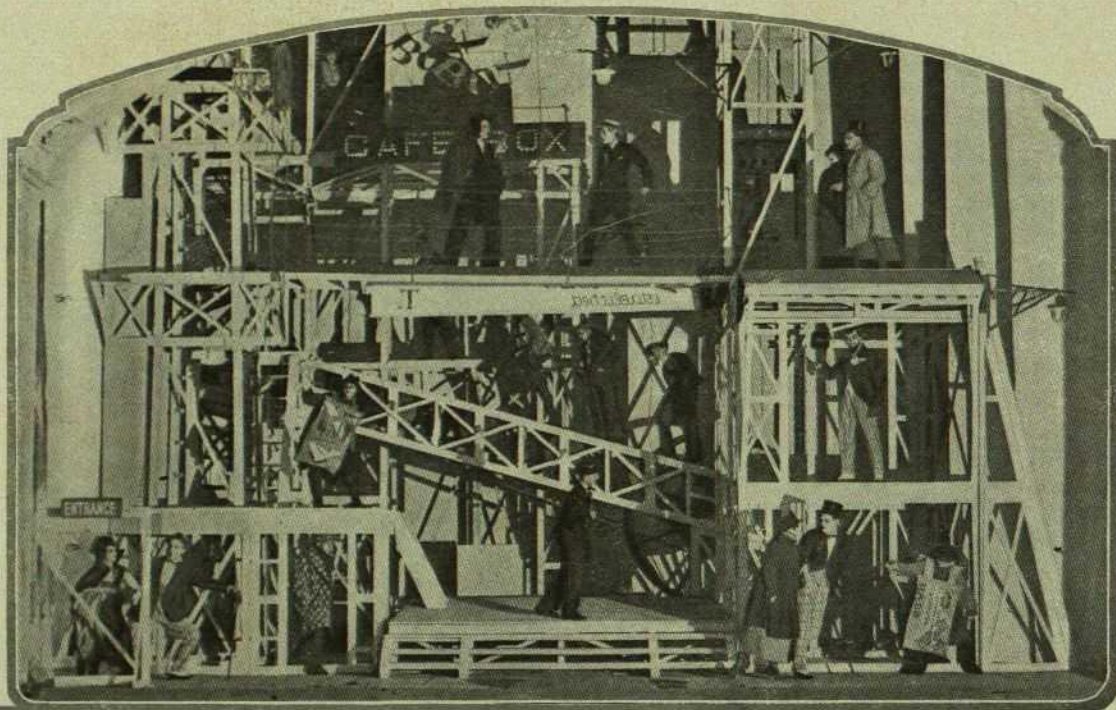
No cal dir que per a moure's en aquesta *mise en scène* els actors necessiten una agilitat i cura de consumats acrobates, i així és natural que en els moderns conservatoris russos l'acrobàcia sigui una assignatura imprescindible, tan preada com la declamació, si no més. Així i tot els actors russos pateixen, més que de xiulades, de fractures i desllorigaments d'ossos i de comocions bastant cerebrals.

Teatre d'Art de Moscou. — Escena de «Lisistrata», muntada per I. Rabinovici.

Teatre «Comèdia». — Decorat per al drama «Don Carles» per I. Rabinovitx

El *metteur en scène* pren doncs tanta importància en el modern teatre rus que esdevé més que un col·laborador de l'autor, un interpretador plàstic de l'acció pensada i escrita per l'autor de l'obra. Aquesta interpretació no està subjecta a regles ni a conclusions de cap mena perquè és justament una escenificació anti-normista i perquè és una cosa massa jove per haver pogut fixar conclusions univer-

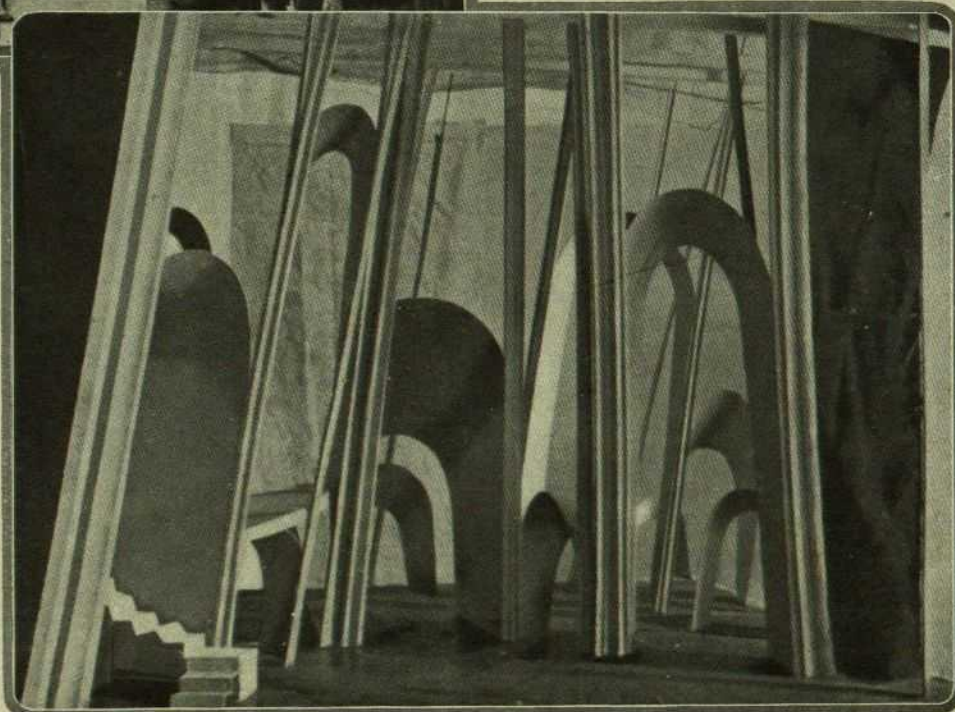

Teatre de Cambra. — Escena de «Romeu i Julieta», composta per Exter

salment persuasives. Per això tan aviat es manifesta plasmadora sincrònica de múltiples situacions ben corpòries com lacònicament referida a un simple accessori sumàriament indicat i encara de faísó simbòlica. Cada artista escenògraf reflexa en la seva producció el propi temperament i per això les escenificacions són tan diverses, tan oposades, ço que no és pas contradictori, sinó molt natural i fins molt convenient.

Si ens embrancàvem ara en el teoritzar de cada un dels nombrosos èmuls russos de Meyerhold i en les cabòries d'aquest escenògraf màxim destriaríem un sens fi de beneiteries i una quantitat igual de gratuïtismes que tot plegat no sumarien tant com

les profanacions. Així i tot no gosàriem pas posar les mans al foc per a testificar que la moderna escenografia russa sigui completament condemnable sinó tot el contrari: a desgrat dels disbarats i àdhuc considerant la reculada de Meyerhold tenim la quasi seguretat que d'aquest intens moviment escenogràfic rus naixerà quelcom d'eficaç, quelcom de millor que l'escenografia clàssica. Reculades com les de Meyerhold no són mai reculades totals: allí on aturen el retrocés hi ha sempre, per relació al començ de la crisi, un avenç. JOAN SACS

Teatre de Cambra. — Escena de «L'anomenat Dijous», arranjada per A. Wesnin

BELLA INICIATIVA DEL BARCELONA LAWN-TENNIS CLUB

UNA de les festes de primavera més simpàtiques de la nostra ciutat és el Campionat de Tennis que tots els anys celebra l'entitat del «Barcelona Lawn-Tennis Club». Aquesta festa mundana té una tonalitat completament harmònica; la natura li ofereix els seus dies clars i esplendorosos d'agradosa temperatura; «elles», contribueixen a donar-li relleu amb la seva gràcia, excel·lent doblement amb les seves «toilettes» de tons clars, propis de l'es-

tació primaveral. En aquell ambient aristocràtic es respira la distinció exquisida, és com un «cotail» espiritual fet amb versos de Verlaine, música de Debussy i l'elegància de Brumel.

Enguany, en aquesta festa, la junta d'aquell club ha introduït una novetat, per cert molt ensopgada i que parla molt en favor del bon gust dels membres que constitueixen aquella junta directiva de l'esmentat club: són les copes.

Aquestes són dues formoses copes d'argent, creades per l'exquisit artista dinamarqués Georg Jensen. A més a més, hi ha un premi suplementari que consisteix en un preciós flascó, per a essència, de cristall gravat i tallat d'Orrefors.

Sens dubte que avui dia travessem una època de renaixement en les arts aplicades, per això la junta del «Barcelona Lawn-Tennis Club», estant molt a to amb el moment actual, ha tingut un bon acert d'unir als objectes que constitueixen un premi, no solament el valor material de la cosa sinó el valor artístic de la mateixa, que sens dubte constituirà un estímul

més per als concursants; ésser vencedors per llur habilitat, lleugeresa amb les jugades i domini teòric i pràctic del joc per a guanyar una copa premi que, sortint de la vulgaritat, sigui una obra d'art. Això és una llaçada harmoniosa que uneix el valor del mèrit deportista amb el premi d'una obra d'art, feta per artistes de fama mundial.

SANTIAGO MASFERRER CANTÓ

LUDMILA PITOEF

que amb el seu marit ha vingut a actuar al nostre Teatre Novetats, és una de les actrius més sensibles i emotives de l'escena francesa contemporània. La seva creació de «Santa Joana», de Shaw, per no esmentar sinó un dels darrers èxits ha estat potser la més excel·lent encarnació realitzada de la Donzella d'Orleans que ha aparegut sobre un escenari

JORDI PITOEF

intel·ligent autor rus que, aclimatat al teatre francès, ha esdevingut un dels seus innovadors més atrevits i més destres. La seva fama de «metteur en scène» és gran i indiscutible. Tot renovant el decorat, l'extern, ell ha realitzat una tasca tenaç d'introducció del teatre estranger no sempre prou agraïda pel públic de París «Lilíon» de Molière n'és un bon testimoni

CAPVESPRE D'ABRIL AL MONTSENY

A GUERAU DE LIOST

Tarda d'abril, nítidament serena,
d'un jorn que mor magnífic de color.
El sol ponent traspassa la carena
fent-nos l'adéu, amb un somriure d'or.

Camino rost avall, seguint la via
del caminet humit d'uns xaragalls;
de tant en tant, vorejo una masia
i vaig deixant enrera Matagalls.

El bosc és dolç de flaires camperoles;
de tan florit, sembla nevat el bruc;
encara dins dels marges veig violes,
en faig un ram, i sé per qui les duc.

A voltes en veig una, i per haver-la
travesso una bardissa amb greu perill,
i del fresseig, en fuig un gaig o merla
o para la ric-ric d'un cant de grill.

Vaig caminant devora la riera
on l'aigua va cantant son goig etern;
teixint un brodat fi de primavera,
comencen a fullar l'alba i el vern.

Traspasso el rec, saltant unes passeres,
travesso d'un boixar l'estret camí,
després, uns prats molt verds on les pomeres
ja tenen tots els brots a mig florí.

A poc a poc, arriba la vesprada;
el cel que era tot or, es torna blau;
tot caminant refaig la caminada,
veig un florir de llums a Viladrau.

Revisc el meu sojorn a la muntanya,
recordo que al bell cim hi feia fred;
que sóc entrat a dintre una cabanya,
que só llegit a l'ombra d'un avet.

Que cap avall, ho veia tot alegre,
que el faig, ja ben ramat, era lluent;
recordo l'aigua fresca del gorg negre
i aquell gran doll d'argent que hi va caient.

I com més creix la nit i la basarda
més posa al meu entorn foscors d'abim,
més clara dintre meu, reviu la tarda,
i aquell anhel d'amor, que em duia al cim.

Encara veig joiosament tranquila
la plana que albirava llà d'enllà,
i el bell indret on cau la dolça vila
que al cim de la muntanya em féu pujà.

Oh vila que endolcies la pujada,
oh goig d'amor que cap a tu m'empeny!
Oh bell hortet de casa l'estimada
de des de on es veu l'altiu Montseny!

Que voltes tot gustant el clar de lluna,
he vist la neu, que dalt tos cims hi ha,
muntanya, que als matins ets tota bruna,
i cap al tard, tens un viola clà.

Més, ara sóc al cor de tes feixedes,
segueixo cada jorn tos bells indrets,
boscós amb castanyers i pollancredes,
i grans verdors d'alzines i d'avets.

I ara que la nit és tota estranya,
i cau com un gran vel dessobre el món,
recordo ton bell cim, dolça muntanya,
des de on he vist els meus amors on són.

I el teu record aplanava la drecera,
el foc d'amor, aviva els meus anhels,
ja sóc a Viladrau, em giro enrera
i veig el Matagalls voltat d'estels.

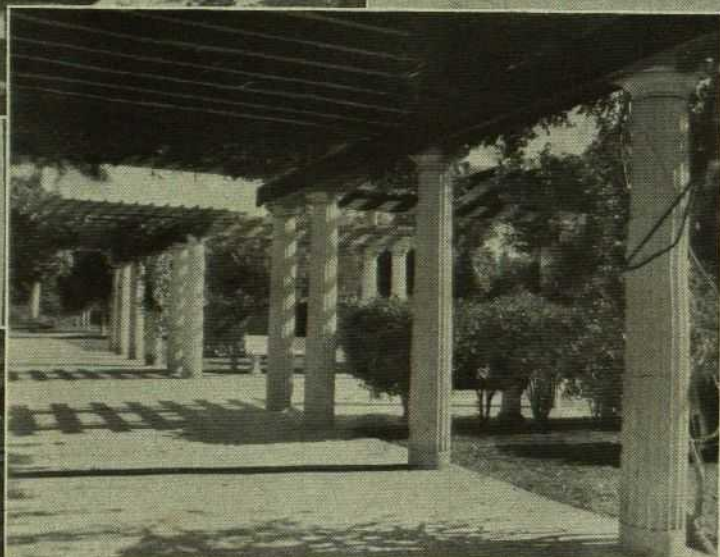
FELIP GRAUGÉS I CAMPRODON

La ciutat de l'Havana en aquests darrers anys ha esdevingut una metròpoli sana i moderna

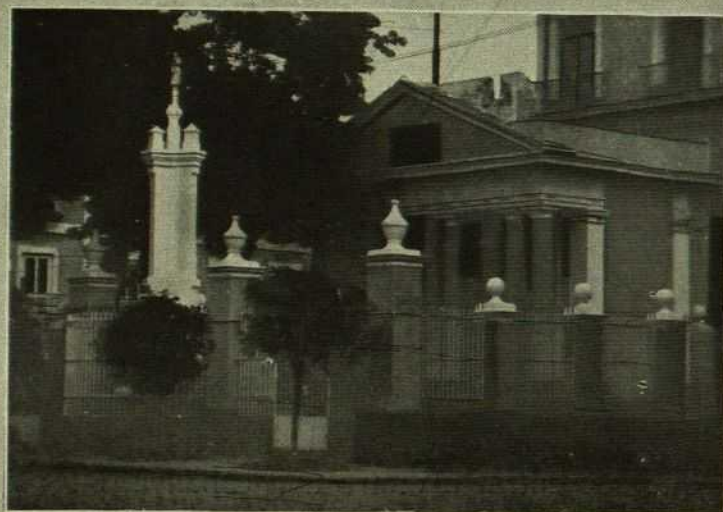
El port i la ciutat vista des de la Cabanya; els gratacels comencen a sobreixir entre les cases

Porxos d'un parc públic en la part nova de la ciutat; els nous «repartos» són un exemple d'urbanització moderna

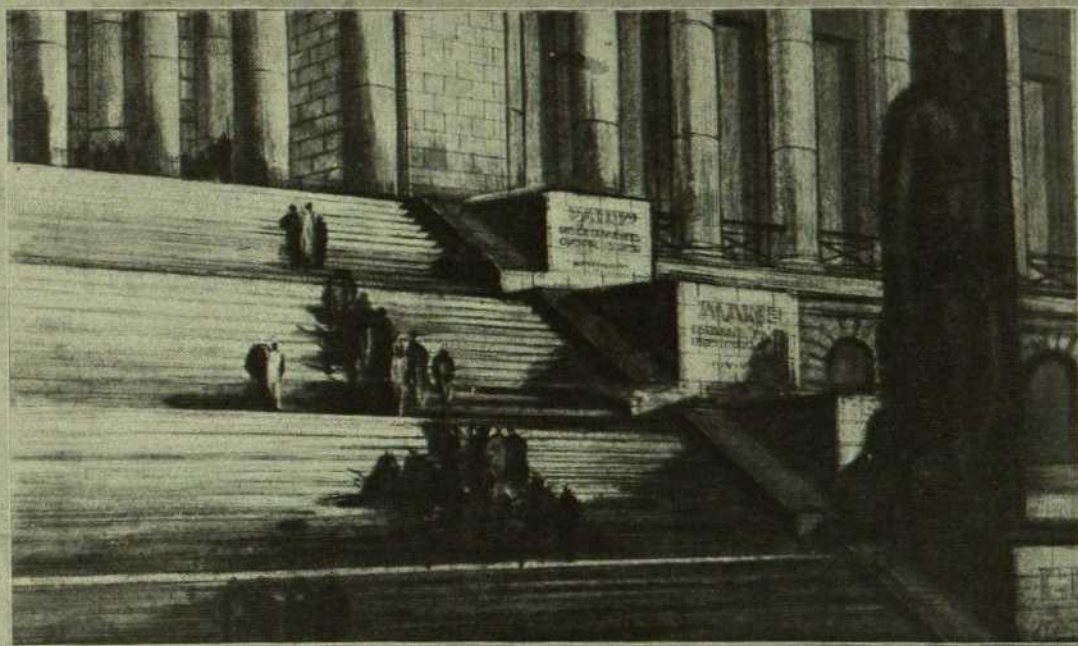
Un costat de la Catedral, notable monument barroc

El temple i la ceiba sota la qual Cristòfol Colomb oí la primera missa en l'illa descoberta

AFLUEIX, en-
guany amb
pressa i afa-
nyosa curiosi-
tat, la invassió
turista: I el se-
cret d'aquesta
pressa, no es al-
tre sinó una
malsana i pecam-
inosa tafane-
ria. Els nostres
veïns saxons,
volien atrapar-
nos encara en
mig de la devas-
tació i les triful-
ques post-ciclò-
niques. Vénen a
Cuba amb la
mateixa tafane-
ria del visitants
dels camps de
batalla de la
Gran Guerra; a
contemplar ru-
nes i desferres,
i a satisfer la
voracitat insa-
dollable dels ob-
jectius parpelle-
jants de les se-
ves Kodaks.

Però fan el viatge en va: Els arbres, amb quatre branques nues i gesticulatòries, torren a arrelar, i amb la fullaraca jovençana, rexinolada com un borrisol, semblen oblidar llur caiguda humiliant; els rètols lluminosos, suara convertits en munts de desferres, es redrecen, i han reprès el seu joc, i repeteixen, eternament, la mateixa ganyota intermitent; els pals han reprès la seva gràvida verticalitat: I de la desfeta sols en resta el record, i els buits, que s'omplen amb pressa vertiginosa, de les cases enrunades. I el turista, esmaperdut, deu reprendre la mateixa invariable ruta d'altres anys. « El turisme serà la segona safra de Cuba », ens diem, per tal d'estimular-ne el corrent. D'ençà que la llei seca impera al Nord, i el turisme aflueix en l'estació hivernal, s'ha intensificat intel·ligentment el reclam per atraure, amb els seus milions, al nostre veí saxó. De Key-West a l'Havana, sis hores de navegació: Al matí, la costa yankee queda enrera, i amb ella la llei Volstead, i al caure la tarda, el turista pot, sense remordiments de consciència i sense burlar la llei, beure a pleret, i cantar a ple pulmó, la fama única i immarcescible del

L'escalinata del nou Capitoli

DE L'HAVANA

*Post-ciclònica. — La ciutat vella i la ciutat nova. — Les pre-
diccions de Mister Forestier i la ciutat de l'esdevenidor.*

Bacardí. Cuba crida als turistes. I com no podem fer-ho, recordant-los que a Cuba es beu sense taxa i a tot pler, els convidem, gentilmente, com qui no fa la cosa, a gaudir del nostre hivern, de voluptuoses tebiors, a admirar la nostra urbs, oberta davant un mar meravellosament blau, — blau d'esmalt o de ceràmica, — i fins tenim l'especulada gosadia d'invocar, en el nostre reclam, les nostres bel·leses i les suggestions del nostre patrimoni històric i arqueològic, Heu's-ací la «ceiba» centenària, sota la qual, en prendre terra, Cristòfol Colomb oí la

vinguda al nou arriat. Però la ciutat, creix, amb un ritme desacompassat i desbordant. El 1907, tenia 290 milers d'ànimes, 360 el 1919, 560 el 1925. Les noves ampliacions urbanes, amb amplies avingudes de frondosa arbreda, vil·les amb jardins, flairosos, amb parcs i jardins, no interessaran al turista, ni entren en el nostre reclam. Però son, desbordant-se i eixamplant-se, enfilant-se pels turons i avançant planes enllà, mostra eloqüent i bell testimoni dels nostres dalers i la nostra poixança.

I, del goig d'aital creixença, n'ha sorgit l'ambició de la grandesa futura. Mr. Forestier, que augura per a la nostra ciutat un bell i esplendorós pervindre, ens ha deixat trassada la magna visió de la ciutat futura, el centre urbà i monumental de la qual s'escau en l'indret on és emplantada l'ermita dels Catalans, consagrada a Nostre Dona de Montserrat. L'edifici del Capitoli avança, i s'inaugurarà pel Gener de 1928, amb la VI Conferència Pan-Americana. Avança la construcció de noves avingudes urbanes, i una febre magnífica d'embelliment i dignificació ciutadanes ho mou tot.

MARTÍ CASANOVAS

La plaça del Maine amb el monument

Gran menjador de gust britànic; cadires renaixement; caixa basca, tapis flamenc

La nova llei de l'art decoratiu

L'ART de moblar les cases es troba en plena evolució. Després d'un període de llarga resistència, durant el qual la tasca dels innovadors havia de limitar-se a organitzar exposicions, l'alta burgesia i la vella noblesa han començat a deixar-se guanyar per l'esperit nou.

Es clar que l'evolució, en la majoria dels casos és lenta i fins mandrosa. La febre innovadora — algun senyor Canons diria *modernista* amb el mateix to despectiu que era pronunciada aquesta paraula a començaments de segle — la febre innovadora, dic, ha hagut de pactar amb l'instint conservador de les famílies. No sabem queixar-nos'en massa. En general, una mica de fe millora en lloc de fer malbé la qualitat de les innovacions.

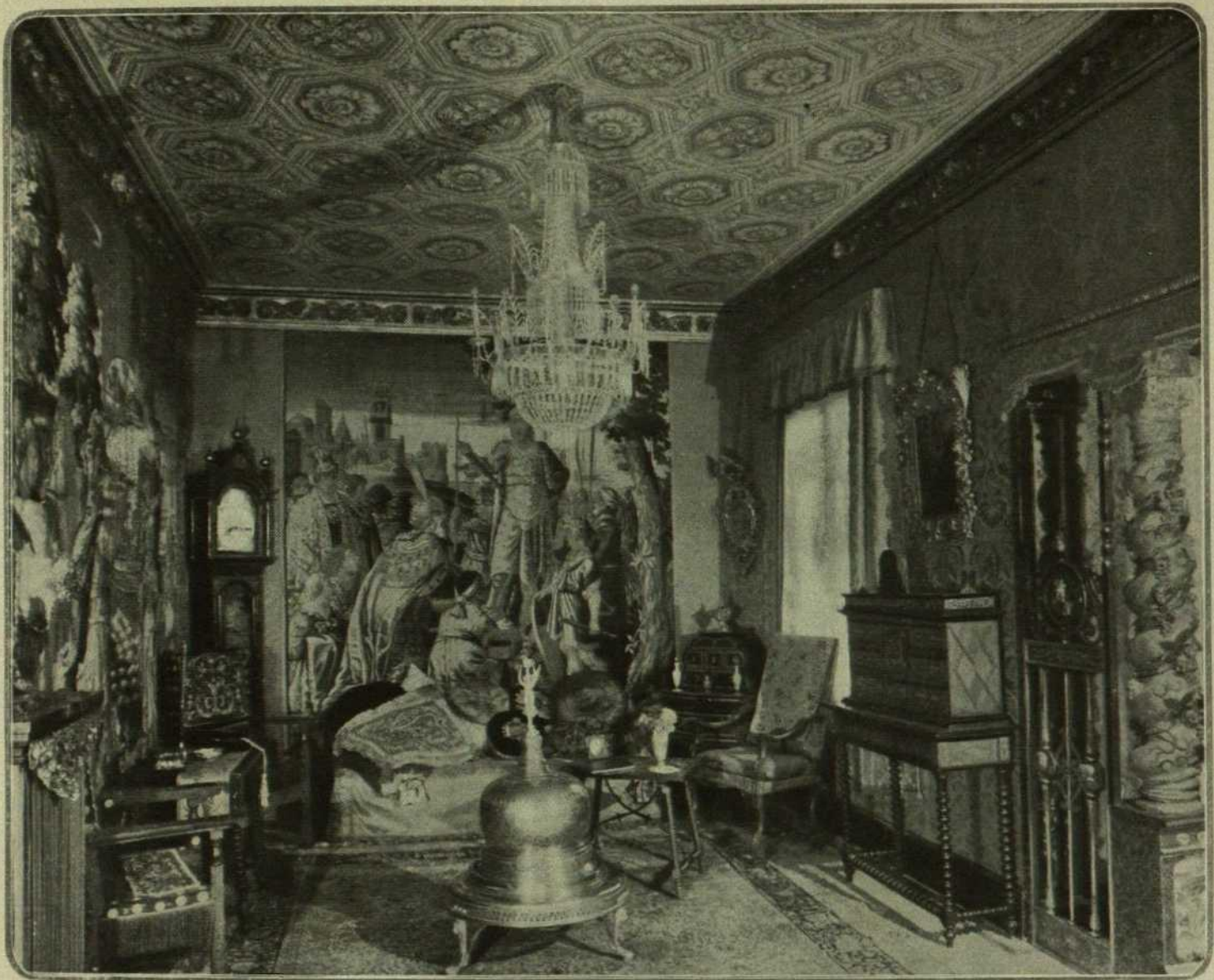
Hall. — Al fons un quadre d'escola espanyola; al mig un llustre graciós en forma de vaixell; sobre la caixa un tapis amb la llegenda de Sant Jordi, tot col·locat amb gust

Al cap d'avall, l'art decoratiu és un art aplicat, la qual cosa vol dir que és un pacte continu amb la necessitat del temps, un producte eminentment social i no una creació individualista.

Diriem que la repercussió del nou estil es fa sentir primer en la col·locació dels mobles que no en els mobles mateixos. Sovint topeu amb conjunts formats com els que reproduïm en aquestes planes per una assemblea de peces antigues que, certament, no poden pas reclamar cap parentiu amb les creacions dels Jourdain, Ruhlmann, Süe i Mare, etc. Però en mig de llur antiguitat i de llur tradicionalisme, esclata de tant en tant un detall, una disposició, un contrast que traeixen la mà d'un home actual.

Un altre triomf precoç de la nova tendència ha estat la supressió de les cambres solament destinades a l'exhibició, al luxe. Com volen que avui la gent s'arrisqui a habitar aquells vastos palaus que demanen un servei nombrós, amament i conscienciosos per mantenir-los nets i decentes? Quina mestressa de casa no sent avui la temença de trobar-se privada sobtadament de personal o d'haver-se, d'acontentar dies i dies

Sala on es mesclen mobles de diversos estils i procedències. El rellotge anglès; l'arqueta espanyola, el brasero moresc...

amb un servei provisor i imperfecte?

No ens hem pas d'admirar, doncs, si la destinació consuetudinària de les peces que constitueixen una casa ha canviat força i sembla inclinada a canviar més encara. Aquest triomf de la nova escola no és, naturalment, un triomf purament artístic, l'economia i el socialisme hi tenen una part preponderant. És per això que als països que van al capdavant de la civilització i especialment, a les grans ciutats tentaculars, trobem els models més radicals de l'habitatge modern. El menjador solemne on només es reunia la família a l'hora dels àpats i que era moblat en forma que feia impossible cap altra destinació, el saló, pròpiament dit, la saleta de confiança on no s'entrava sinó quan hi havia visita, podriem dir que han desaparegut de l'habitatge 1927; i dubtem que mai més tornin a trobar llur antiga esplendor.

La mateixa cambra dormitori ni a París, ni a Londres, ni a Nova York, és el que era fa trenta anys. Sovint, gràcies als llits turcs que de dies prenen l'aspecte d'un divan, es converteixen en veritables salons on la senyora pot rebre tranquil·lament

les seves amistats. Per contra, el vestidor o cambra de toilette, així com la sala de bany, peces si fa no fa ignorades en l'arquitectura del segle passat, avui agafen una importància de primer ordre. La llum elèctrica, per la seva banda, ha vingut a completar aquesta revolució domèstica fent clares certes zones de la casa que gaudien d'una claror deficient. I aquests salons que ens ofereixen aquesta mateixa plana — direu — són els arquetips de la nova tendència o bé el record de la tendència antiga? Aquestes magnífiques sales d'utilitat vaga, aquests amples halls, aquest sumptuós menjador de gust britànic, pertanyen a la casa d'un gran senyor barceloní. No compten per fallar el nostre lligiti. Les grosses fortunes tenen el privilegi de viure una mica fora del temps i de disposar a llur albir de l'espai. Creen jardins immensos en el veïnatge de la ciutat, on el terreny es ven per pams; dressen un palau on les gentils tradicions de grandesa i de riquesa poden resistir encara una colla d'anys l'envestida de la nova llei austera i rigorosa.

Aquests bells interiors no compten; són com si diguéssim fora de concurs. M.

Una altra sala d'un barroquisme dens, però no mancat de gràcia artística.

LLETRA DE PARÍS

per ADOLF FALGAIROLLE

VEU DE DALT I DEL MÉS ENLLÀ :: LENORMAND I ANDRÉ FONCAULT

El darrer drama de París: l'alta-veu. Finida la jornada, el dependent, el funcionari, el financier tornen a llur casa. I alliberat de l'obligació, l'home somnia. El temps és gairebé caliu, la pluja no és tan persistent; l'home rumia. Però heu's ací que una veu enorme, una veu de Jericó, sortida un hom no sap de quina banda l'escomet. «El senyor X, tenor de l'òpera, en Lohengrin» i l'home esverat, de grat o per força, s'empassa un fragment de Wagner. És l'alta-veu instal·lat a la finestra d'un gran magatzem... Després de Lohengrin, vé la cotització de la Borsa. Sempre, interminablement. I ara, quan l'home marejat per una jornada de treball, espera sobre la vorera el moment de davallar les escales del Metro i de fugir

del brogit de la superfície, ja tenim l'alta-veu que li crida, més fort que el terrabastall dels autòmibus, que els claxons dels autos i el rodolar dels cotxes: «Tenim en la nostra secció de gèneres de punt, mitjons a vuit francs norantacinc, el parell. És la baixall!»

L'home consternat, pensa que no ha treballat tot el dia sinó perquè el comerciant l'empaiti amb el preu de la seva pacotilla. I que els savis, han treballat,

KRISTNAMURTI

Un artista de cinema? No. Una cosa infinitament més greu. Un nou Messies que nascut a la Índia i sota la tutela d'una dama anglesa s'imagina cridat a redimir el món.

han descobert la T. S. F., el micròfon, l'alta-veu només perquè un negociant eixordi la pobre gent fent-li saber que els grans magatzems X, salden a preus increïbles. On diantre podrà anar a refugiar-se l'home modern, esclau de la publicitat? No fóra infinitament més edificant que entre 6 i 7 del vespre l'alta-veu, ens assabentés del acte d'abnegació que ha realitzat un dels nostres coterranis, de la naixença d'un poeta en tal o

tal vila... o bé que ens recités una faula de La Fontaine?

Però la màquina ha esdevingut la mestressa de l'home i l'alta-veu ha estingit la veu de les muses, de la nimfa Eco, deessa de les remors harmonioses... I l'home no pot somniar.

* * *

La civilització actual el condemna a l'estrèpit. Aleshores l'home per fugir de l'infernai soroll dels mercaders del temple, es refugia al teatre. Allí, al menys, trobarà un grup d'hommes pagats per manllevar la veu dels herois, no és això?

Al Studio dels Camps Elisis, fan «L'amour magique» de H. R. Lenormand. I l'home sospira. Es troba fora de la vida. Retroba el somni. Aquesta és l'explicació de l'èxit d'un teatre tan original,

tan nou com el de H. R. Lenormand: l'autor estudia el més enllà. En la seva nova obra, el dramaturg (el teatre complet, del qual acaba d'ésser publicat per les «Editions Crès») estudia les reivindicacions que una muller morta pot fer envers el seu marit a punt d'estimar una altra dona. I l'home escolta emportat, seduït: toca l'inconegut. S'ha evadit del món.

En un llibre curull de vida psicolò-

gica, d'una vida francesa enfora dels boulevards i de les capelles literàries, el senyor Daniel Rops explica com H. R. Lenormand ha pogut crear un teatre completament nou, fora dels límits ordinaris de l'art teatral corrent, només prenent per tema el subconscient de l'ànima. Aquest llibret (ed. dels «Cahiers Libres») ha reemplaçat a París durant aquest hivern, les novel·les fàcils. Veïam si ell contribueix a estendre a la seva pàtria la reputació d'aquest autor, abundantament representat a Alemanya, Anglaterra, etc.

Mentrestant que la generalitat dels homes ha compromès la ciència tot fent malbé les seves invencions, convertint un alta-veu, mena de veu mística de l'electricitat en un stentor del baix comerç, l'Art reprèn els seus drets i llença a la multitud restringida de la selecció, les paraules d'un alta-veu ideal, els mots de l'ànima veritable que cadascú de nosaltres posseeix en secret i amaga amb cura.

I és una joia sana, gairebé frebrosa, per a l'home passar entre 5 i 7 per l'esfalt del carrer de Rivoli, en 1927, les orelles atabalades pels repetits anuncis dels preus dels mitjons, però l'esperit lliure, tot dient-se: aquest vespre, aniré al teatre a escoltar parlar, encarnada en una dona, la veu d'una dona morta que ve del altre món a semblar l'esglai en l'ànima d'un heroi escènic.

La nostra època val la pena d'ésser viscuda.

* * *

Podem dir que la mentalitat dels joves francesos hi ha canviat completament. Un jove de 1927 ja no demana a la seva promesa que porti boniques *toilettes*, que sigui iniciada en els darrers refinaments de la moda esportiva—com fa dos o tres anys—; li demana que... que sigui estudiant!

Al costat dels Locarno polítics, el fet divers més patètic de la temporada, el que ha estat la llaminaduria de les revistes, del diaris humorístics i dels salons, és l'aventura del jove polític (estudiant de l'Escola Politècnica) contra el qual una promesa abandonada ha descarregat tres cops el seu revólver. Quin era el mitjà de seducció que aquesta Dulcinea del Barri Llatí havia emprat amb el seu promès?... No barrineu, se li

va presentar com estudianta. I no cal dir-ho aquesta aventurera de l'amor fàcil ho era tot menys estudianta. Però ha bastat que ho fes creure al jove polític perquè aquest, fill de bona família, sucumbís als seus encisos.

I mentre que els magistrats que han de jutjar l'homicida, preparen llurs fulminants requisitòries... en l'ombra hi

JOAN ESTELRICH

Croquis d'un artista expontani durant la seva recent disertació a la Sorbona

El dinàmic Director de la Fundació Bernat Metge, creada i sostinguda per l'eminent estadista Francesc Cambó, fou invitat durant el seu darrer viatge a París a explicar davant un aplec de filòlegs i de professors de la Sorbona, el què representava a Catalunya la dita societat d'estudis clàssics, germana per les tendències de la «Guillaume Budé». La paraula ensem fàcil i precisa del Sr. Estelrich, va fer una descripció del renaixement clàssicista que s'ha iniciat a Catalunya sota el patronatge de la F. B. M. Fou escoltat amb viva atenció i aplaudit amb càlida simpatia

ha un novel·lista que somriu amb ironia.

Un home de gabinet, un escriptor (remarcable altrament pel seu sentit de penetració de la nostra època) André Foncault, diríeu que havia previst fa uns mesos tot aquest drama, quan va escriure un d'aquests llibrets que la crítica negligeix potser perquè són massa rublerts de talent: «Lisbeth o la perversion

intellectuelle». I els seus diàlegs que atribuïreu a un modern Plató, revisat per un La Rochefoncault són simplement el cuadro deliciós de la deformació del cervell de la dona moderna, especialment de la noia, sota l'absorció dels Cursos, Instituts i altres llocs d'estudi.

Vénen a bescantar la nostra època. Però quint Saint Simon de Lluís XIV han vist i seguit millor que els nostres contemporanis un temps fèrtil en miracles, baldament miracles de deformació espiritual!

Mussolini respon al drama del jove polític que us he descrit a la novel·la d'André Foncault, pel decret següent: «Cap noia no podrà, d'ara endavant estudiar la Filosofia, que espatlla els cervells femenins...»

* * *

En resum, l'any a França, bé es tracti d'una peça de teatre, de l'espectacle del carrer, amb audicions de franc i obligatòries d'alts-parlants, comença per un dilema: «Governa o abdica». I això també és el títol d'un llibre. Prou referències llibresques!, em direu.

Tinc jo la culpa que els esdeveniments greus que ocorren a França hagin estat previstos punt per punt pels escriptors? André Foncault en el seu llibre «Governa o abdica» que estudia el valor de l'autoritat en la forma governamental, com Lenormand que ens invita a una evocació vera, versemblant, del misteri del Més Enllà, són un reflex de l'actualitat més vivent.

Les manifestacions artístiques han precedit sempre els canvis de règim. David, pre-revolucionari, i els Enciclopedistes anunciaren, per als que tenien ulls i orelles la Revolució de 1879.

Si Montesquieu tornés i hagués d'escriure una nova lletra persa, prendria la ploma d'un Foncault o d'un Lenormand.

Si David tornés, aniria a prendre el to en el Saló dels Independents, que s'obrirà d'ací un mes i seguiria al President de la República sobre el nou troç del Boulevard Hansmann, amb cinc o sis metropolitans sota les profunditats. Si els nostres pares tornessin, anirien a cercar «l'aire de París»

Heu's ací el veritable París 1927, lluny dels alt-parlants i en les pregonesses de la psicologia o de les entranyes de la terra.

BERENGERE

Capell que té fortes reminiscències de turbant guarnit amb una doble aigrette fixada en la part alta de la copa

CAPELLS

Heu's ací els nous models d'hivern. Tornen les belles ornamentacions d'altre temps. Aigrettes, paradís, plomes... Berengere ens envia aquests dos gentilíssims models. La petita campana negra en setí brillant drapada graciosament i molt escaiguda. Va guarnida amb un paradís negre que la fa molt de vestir i molt rica.

El segon model és de vellut marró daurat. Aquesta mena de turbant fa molt princesa, sobretot si va guarnit d'una doble aigrette en la disposició que veieu.

Tots els petits capells de la temporada han agafat altures, han crescut per la copa, la qual cosa ha dut un canvi radical en la silueta.

El vellut és molt de moda i se'n fan models molt bonics en tots els tons i sobretot fent joc amb el vestit. El vellut lleuger color d'anou o marró clar gaudeix d'una gran voga. Els feltres es duen encara com capells de matí o *trolleur*. Hi ha formes noves amb una gira a la part darrera i la copa molt alta i lleugera.

A casa Lewis també hem pogut admirar una bella col·lecció de capells nous de tota mena i qualitat on totes les bel·leses poden trobar el marc que els escaurà.

ABRICS DE PELL

Amb els primers dies grisos i freds de novembre hem vist aparèixer els abrics de pell. Ara, al fort de l'hivern, han envaït tot París. Enguany són tons nombrosos i de qualitats tan variades que caldria tot un número de D'ACÍ I D'ALLÀ per descriure'ls. Apart, les belles pells, només accessibles a les grosses fortunes, hi ha tot un repertori d'invençons desconcertants. Mindells, murmels, cabreta, pollí, *rat musqué*, llop gris... tot això, natural-

A
MDA
PRÍS

La devingut
ornament
de tot
s'estimi

BERENGERE

Un luxós capell negre amb un paradís també negre. Tot plegat un marc escaientíssim per un rostre femení

ment, estafent l'aspecte de la nútria, la xinxilla o el vison. La cabreta, per exemple, fa molt goig, és molt eixerida, per un abric de matí o per l'auto. El *rat musqué* treballat en tires dóna conjunts molt bonics i vesteix força. Els abrics rectes, de ventre de pollí, són molt nous i lleugers. La nútria es porta molt i el taup d'un negre molt plaent, guarnits amb altres pells. Recordo el bon efecte que m'ha produït un model de taup negre amb coll de petit-gris i amb una banda als dos costats de davant que resultava molt *chic*. La gasela i l'antílop fan deliciosos abrics matinals molt elegants i no gaire cars. Les formes rectes dominen en totes les qualitats de pell amb els colls en bola doble.

TRES BONICS ABRICS DE ROSNER

L'EXCEL·LENT pelletaire parisenc ens ofereix tres bells models completament inèdits. El del mig és en drap marró, guarnit amb un coll dels anomenats en bola, molt escaient en bona pell de Rússia. La línia recta i simple d'aquest abric (el croquis del qual presento a les meves cares lectores) és d'una elegància perfecta.

El dibuix de la dreta ens mostra també un abric de línia recta, aquest cop més vestit. És fet d'astracan o bé de pollí, folrat de conill blanc amb un coll recte de vora sobreixidora. Les mànegues obertes al cap d'avall deixen veure el folre de pell blanca també.

El tercer model (a l'esquerra) és executat en nútria negra. Tot va vorejat de renard gris clar, de pell llarg. Aquest ornament és d'un efecte enciser. El coll davalla en forma de smoking i l'interior porta dues tires que ultrapassen el fermall, subratllant-lo. La part baixa porta també una tira de renard gris, igual que el baix de les mànegues formant punys grassos. Aquest abric és d'un *chic* impecable.

HUGUETTE

Fot. H. Manuel

J E A N M A G U I N

Vestit per al vespre faldilla de vellut maduixa, guarnit de nútria, brusa de crespó enterament brodada i perlada. Aquest elegant conjunt va acompanyat amb una capa de vellut brocart de fons maduixa i guarnit de nútria.

LA LLOTJA

COM és que la llotja ha atret tan sovint la mirada dels pintors? Res d'estrany. La llotja del teatre o del concert ofereix, com dins una cistella, un manyoc de valors plàstics de primer ordre. Dins una llotja, senyores i senyors cerquen expontàniament, sense que un fotògraf amatent els ho demani, una actitud digna o graciosa. De més a més, els previsoris habitants d'una llotja solen vestir amb una riquesa de colors i de tons que no trobaríem fàcilment a altres bandes. Per tal de veure la sala o l'espectacle les figures es separen de manera que ningú obstrueixi la perspectiva a ningú... Un grup

de senyores o senyors dins una llotja és gairabé sense esforç un grup artístic; una natura vivent repartida amb la trapaceria i l'instint amb que un pintor reparteix una natura morta. No hi ha amigues que van plegades al teatre perquè saben que llur bellesa produeix un contrast amable? No n'hi ha que

per endavant es posen d'acord per que llurs vestits formin una harmonia delicada i atraient?

Donem només tres llotjes de tres artistes de temperament i (lins de valor!) força diferent. Sense gaire esforç podríem augmentar la col·lecció fins a vint o trenta, de pintors alemanys, anglesos i francesos, que tractaren aquest tema tan suggestiu. Només ens cal enyorar, una bona tela catalana on es reculli aquest preciós document plàstic que fóra una llotja del Liceu gentilmente ocupada.

Pintura de Pierre Gerber, presentada en una de les darreres exposicions parisenques

Una tela de Toulouse-Lautrec, en la qual es palesa l'art incisiu d'aquest gran pintor

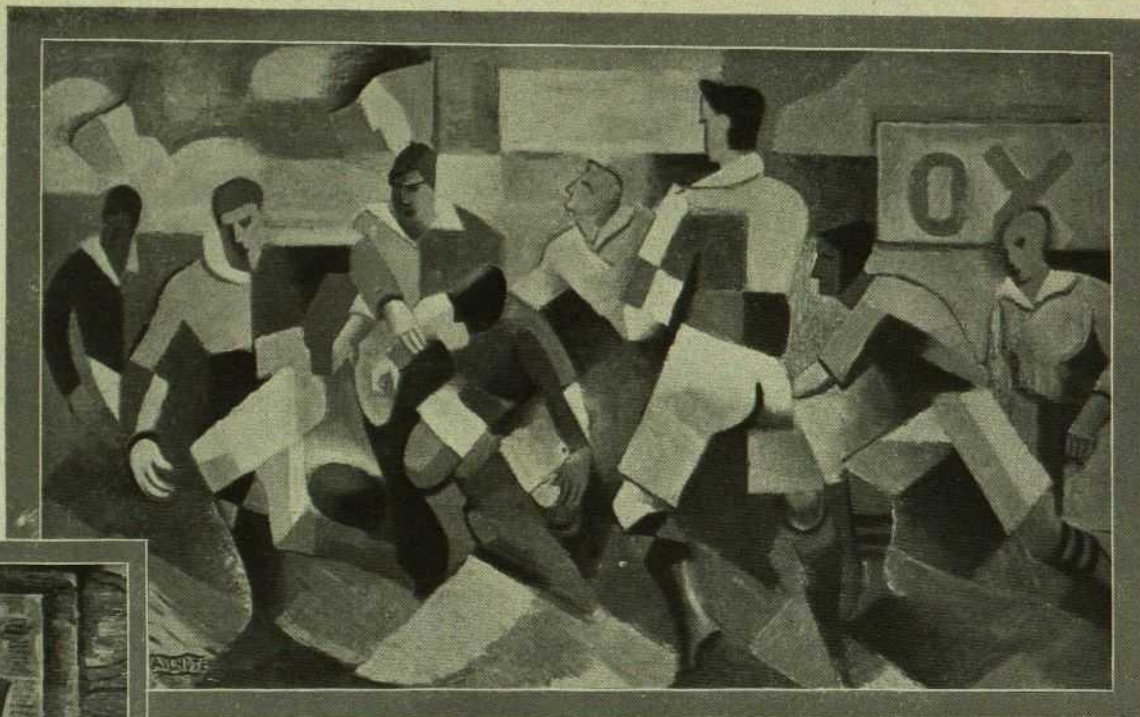
Obra de Renoir, plena de la vida immortal que aquest artista comunicà a les seves creacions

PARTIT DE RUGBY
(1924)

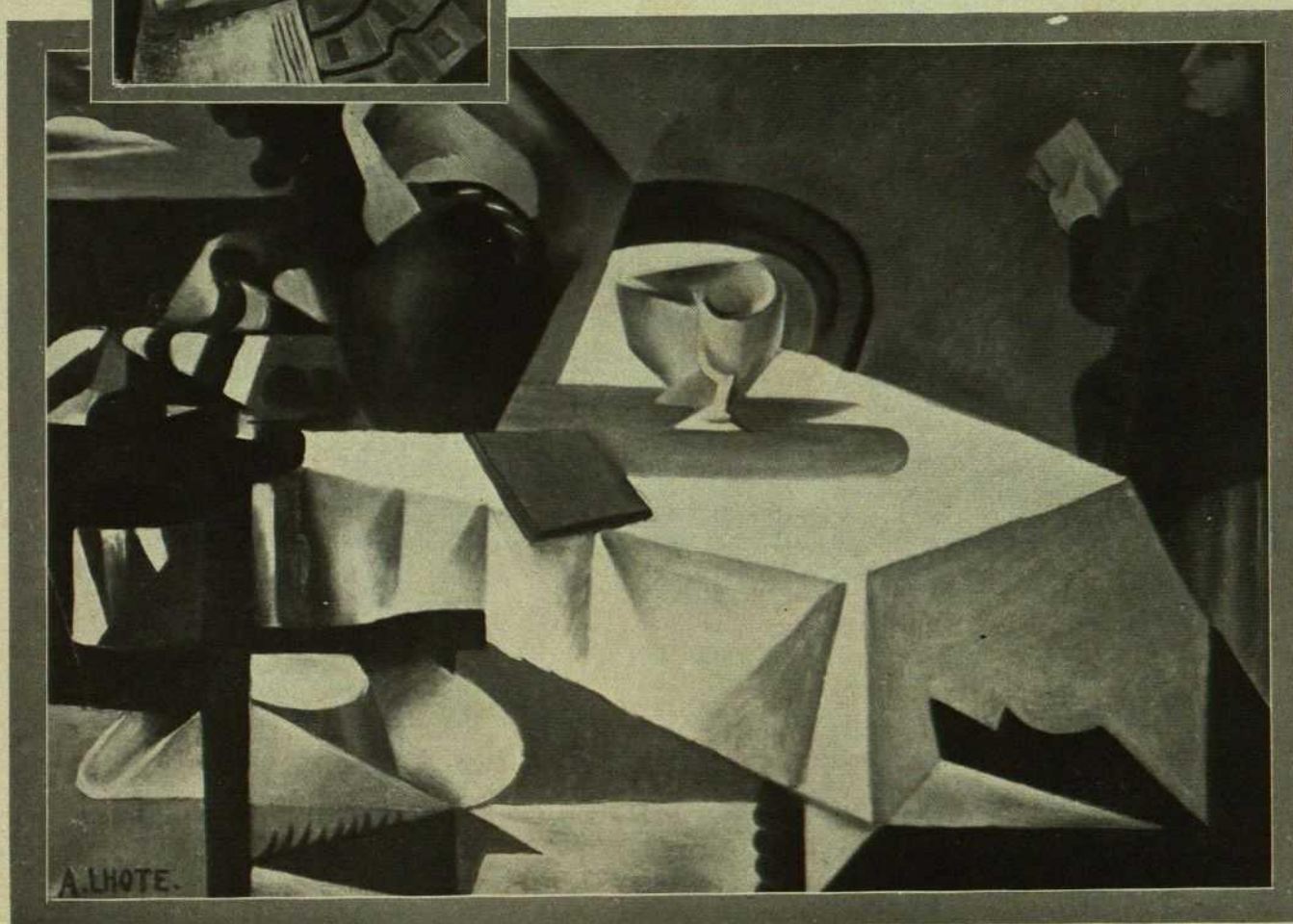
Pintura agilíssima executada per André Lhote

En l'art modern que té la seva part de bluff malintencionat i la seva part de recerca honrada, el pintor André Lhote és un representant segur d'aquesta darrera tendència

RETRAT DE SENYORA

Una de les obres més recents d'André Lhote, que pertany a una pinacoteca americana

NATURA MORTA

Pintura a l'oli del mateix artista. Aquesta tela pertany a un col·leccionista belga. Revela el moderat cubisme del seu autor que ha obtingut un èxit estimable en el darrer Saló de Tardor celebrat a París

André Lhote

EN inaugurar-se l'exposició que tingué oberta aquesta primavera el pintor Georges Braque a les Galeries Paul Rosenberg, de París, el prestigiós crític Henri Hertz dedicà a l'obra del mestre dels paisatges de L'Estaque, un article magistral que aparegué damunt les pàgines de *L'amour de l'art* amb el nom de *Georges Braque ou le retour des apparences*. En emprendre avui l'anàlisi de l'obra d'André Lhote—un dels pintors que gaudeixen de més sòlid prestigi dins el món pictòric ultrapienenc—hem estat temptats d'encapçalar les nostres notes amb el títol de *André Lhote o la conciliació*.

En efecte: tot aquell que hagi estudiat a fons l'obra d'aquest pintor, que hagi seguit amb atenció els seus magnífics articles de *La nouvelle revue française*, i que conegui les seves manifestacions esparses pròdigament per llibres i revistes, s'haurà pogut convèncer amb escreix de què André Lhote s'ha esforçat tothora a conciliar elements aparentment irreconciliables, aparentment antitètics i aparentment oposats. «L'important és d'arribar a conciliar les coses antagonistes», ha dit el pintor dels *Ports* multiformes i multicolors a Jacques Guenne, el director de *L'art vivant*.

Ens explicarem.

Hi ha un art eminentment lògic i predominantment cerebralitzat: l'art dels post-cubistes instauradors de la pintura feta lògica; l'art d'aquell que—complicacionistes nats—s'han apropiat les afirmacions dels pintors de la *Section d'or* i les han enredat de tal faisó, les han portat per camins tan laberíntics, tortuosos i inexplorats, que, després de passar per llurs mans, ni el mateix pintor dels *Arlequins* apassionats no deu saber reconèixer-les.

Dreçat violentament en front d'aquest art envilidor d'aquell cubisme heroic

Mariner tocant l'acordió

d'abans-guerra, hi ha, a més a més, l'art essencialment instintiu dels artistes que s'han elevat en reacció contra les susdites manifestacions de la lògica a ultrança; l'art que fa jugar a l'instint i a la imaginació un rol preponderant, i que ha infantat els somnis fantasiosos d'aquells que, potser massa despectivament, Lhote ha qualificat de *femmelins*: aquells que són la perfecta antítesi dels pintors anteriorment citats, i que cauen dins el paroxisme de la sensibilitat desbocada i dins el caos d'un instintivisme sense fre.

Perfectament equidistant d'ambdues concepcions, existeix, sàviament equilibrat i exactament dosat, l'art d'André Lhote on la inflexible rigidesa del raonament és atenuada per les suggestions més expansives de la sensibilitat, i on el cor i el cervell hi conviuen sàviament compensats l'un per l'altre. El pintor de Bordeaux, en efecte, ha curat àvidament d'agermanar les dues tendències car, segons les seves pròpies manifestacions reportades per Florent Fels en el seu

llibre *Propos d'artistes*, «tota obra d'art no és possible sinó gràcies a la sensibilitat que en fa descobrir les primícies; la intel·ligència, però, ha d'intervenir per tal d'ordenar-ne les conclusions. Un art únicament intel·lectual seria absurd i revoltant, i, d'altra part, un art únicament sensible no pot engendrar més que esbossos o vel·leïtats.»

Fins ací per les valors intel·lectuals i sensibles de la pintura. No s'atura ací, però, la dèria conciliadora de Lhote.

Hi ha, també, dues menes de deformacions; la deformació essencialment plàstica que sacrifica la realitat visual a la realitat del quadre, i que corregeix la natura tot i fent-la tributària de les exigències orgàniques de la composició; la deformació de Cezanne i els cubistes integrals; la famo-

sa deformació de Domenicos Theotocopoulos que alguns indocumentats carreguen al compte de l'al·lucinació mística, i que d'altres—copsadors estrictes de l'accidental pictòric, com Barrès arribat de Toledo—atribueixen a un desig de banal expressionisme caricatural.

Oposada a aquesta deformació pictòrica pura per excel·lència, hi ha la deformació essencialment expressiva: la deformació que obliga els seus adeptes a accentuar els trets dels éssers i dels objectes en gràcia a una intensitat característica i a un expressionisme anímic exacerbat; la deformació dels primitivistes i dels infantilstes, de mantes obres arcaïtzants de Derain i de molts dibuixos característics de Picasso.

Distanciat tant de l'una tendència com de l'altra i, al mateix temps, apropiat a totes dues, André Lhote s'esforça igualment a conciliar les dues menes de deformacions que ell defineix com segueix: «deformar segons els canons: l'escola, i deformar ingènuament: els primitius,

l'impressionisme, el cubisme sensible, etcètera.»

No cal dir que l'autor d'*Escales* assoleix amb escreix l'objecte que es proposa car les seves obres participen plenament de les correccions intel·ligents de la realitat dictades per la plàstica i de les deformacions anímiques que ordena la sensibilitat. Les seves obres il·lustren abundantment la resposta que ell lliurà al *Bulletin de la vie*

artistique amb ocasió de l'enquesta realitzada per aquella publicació amb el nom de *La natura davant l'art*: «Reemplaçar cada objecte material que ens proposa l'univers—pretext per un objecte plàstic, condicionat per regles tradicionals que cadascú adaptarà al seu gust. O encara: inventar equivalents pictòrics mig sensibles, mig intel·lectuals.»

I finalment—nova conciliació—amarat d'un mateix amor pels partidaris del colorisme ultrancer i per llurs eterns rivals, els conreadors de la precisió lineal i del formalisme categòric, Lhote fusiona aquestes dues manifestacions car, com ens diu per mediació encara de Jacques

La platja. Col·lecció de J. Frizeaux, Bordeaux

Guenne, «els tres més grans pintors vinguts després de l'impressionisme—Cézanne, Renoir i Seurat—han procedit essencialment per addició, i jo desitjo com ells d'unir el dibuix a la color.»

Filla d'aquesta fusió sàviament establerta i nascuda d'aquesta barreja compacta, ha sorgit una obra retament equilibrada, una obra centrada, una obra total, que és la perfecta il·lustració

d'aquella estètica *totalista* que Lhote defensà, un temps, amb inusitada braó.

André Lhote, que alterna la pintura i la crítica amb tasques pedagògiques intel·ligentment menades i desenrotllades en la seva escola de Montparnasse—una escola presidida pel rètol: *Il est interdit de taire du Lhote*—, ha aconseguit d'imposar-se finalment a desgrat de l'hostilitat no dissimulada que no li han escatimat els partidaris de l'abstracció absoluta i els partidaris de la realitat total, les dues tendències que ell tan exactament ha sabut conciliar.

SEBASTIÀ GASCH

DOS POEMES XINESOS

(D'UN INCONEGUT)

—Ah, veu's aquí, féu ella,
que canta el gall.
—No,—deia ell,—que és nit profunda,
i encara no li vaga de cantar.
—Alça't, alça't, descorre la cortina
de la finestra: sotjaràs l'espai.
—Ah, veu's aquí l'aurora!
El comiat! el temps del comiat!
—Però abans no t'allunyis,
una venjança cal
de qui ens separa. Agafa
ton arc, i mata el gall.

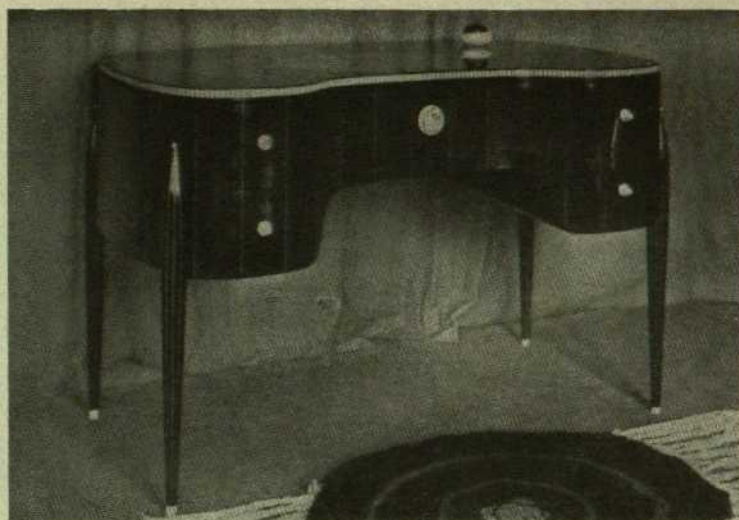
(DE TXANG TSI)

Em dónes dues perles
totes lluent: i baldament jo tombi
el cap, mon cor s'esblaima i es regira.
Poso damunt la túnica
les perles clares, un instant: i copsen
rosada llum de ma vermella seda.
Jo t'hagués conegut ans de casada!
Ara, fes-te'm enllà: só d'un altr'home.
Veu's aquí dues llàgrimes:
de mes pestanyes al caient tremolen
les perles que et retorno.

Posats en vers català per JOSEP CARNER

EL MOBLE I LA DECORACIÓ EN L'ART FRANCÈS MODERN

I. RUHLMANN
I SÜE I MARE

Bureau Secrétaire, de Ruhlmann

Es a través de les edicions d'Albert Levi i d'Albert Morance que avui podem estudiar amb precisió ben apreciable l'evolució del moble francès en els temps moderns.

Dins d'aquest moviment poden distingir-se tot seguit dues orientacions ben distintes, l'una representada per Francis Jourdain que trenca amb la tradició i tendeix vers una simplificació extrema a base de recta i l'altre que tot i admetre la simplicitat dins d'un refinament exquisit, no deixa d'acceptar l'alliçament de la tradició depurant formes ja admeses i de temps conegudes; cal senyalar com a caps de brot de la tendència aquesta a Ruhlmann i Süe i Mare.

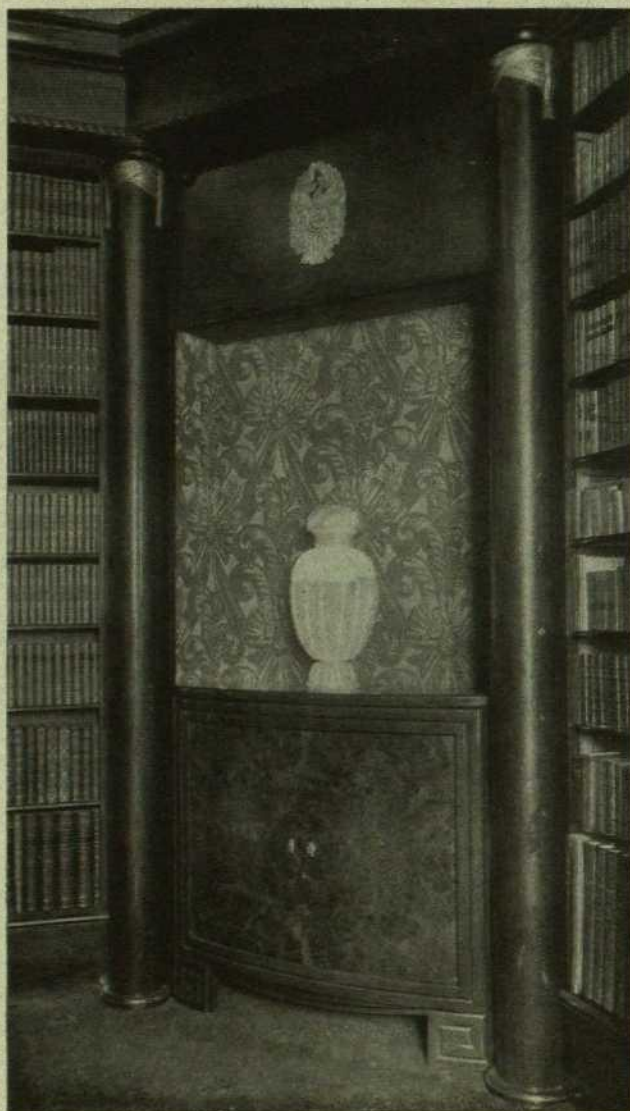
Deixant per un segon article l'estudi de les teories simplistes de Francis Jourdain i el dels que es mouen entre les dues orientacions esmentades, esbossarem algunes idees a propòsit d'aquests tres darrers artistes.

Ruhlmann, més interessant indubtablement com a moblista que com a decorador, és el que pot anomenar-se el creador del moble modern estricte, el que sap donar-li el màxim de simplicitat eximint-lo de tot element superflu, ell limita la talla als repetits motius ornamentals de les motllures i supedita generalment la decoració a les aigües de les fustes exòtiques i a la riquesa de les tapiceries.

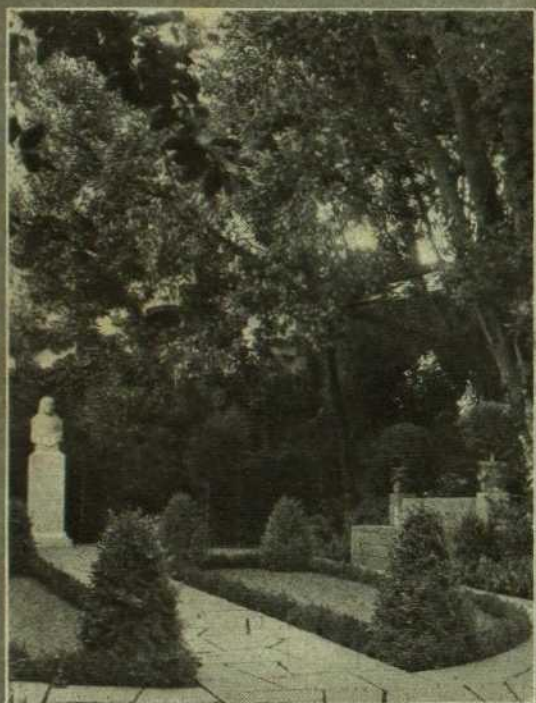
La concepció sintètica que del moble té Ruhlmann no la trobem en cap més dels artistes del modern moviment francès, els models per ell creats poden ésser copats d'un sol cop d'ull, tenint, a més, el do de saber agermanar l'elegància de les línies amb les més exigents necessitats del confort. Respecte a Süe i Mare, sens que poguem deixar de reconèixer l'alta valoració d'al-

guns dels mobles projectats per ells, és en la decoració d'interiors on pot admirar-se el veritable mèrit d'aquests artistes; així el deliciós projecte de biblioteca publicat en l'edició dels seus interiors de la que reproduïm un dels angles, és digne d'ésser descrit amb algun deteniment. La disposició vuitavada del pla amb les esveltes columnes adossades als angles que tan bellament juguen en les rastelleres de llibres, lligat tot per l'exquísida sobrietat de l'entaulament, fan d'aquest conjunt una de les creacions més reeixides de l'art decoratiu modern. Cal remarcar encara unes simples aplicacions de metall repujat que amb uns bells relleus de Paul Vera enriqueixen un poc la seva simpàtica austeritat.

Tant Ruhlmann com Süe i Mare es caracteritzen per l'ús de materials d'alta qualitat, això fa que els seus amoblaments no siguin generalment accessibles a les possibilitats de l'ús corrent.—R. VAYREDA

Biblioteca, per Süe i Mare

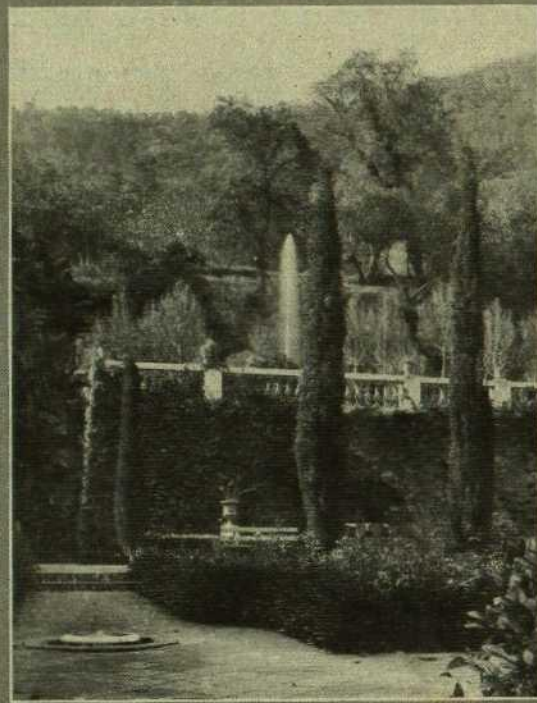
Aquest reconet presidit per un bust, obra d'en Casanovas, i perfumat per l'olors centenaris és un lloc d'istiu per excel·lència

Vora dels llocs on es desenrotllen els fets d'«Els Sots feréstecs» la novel·la de mestre Caselles, hi ha, voltada de boscos de pins d'Halep i d'alzines de fulla glauca, el Mas de «Cà'n Oliveres».

El seu propietari, llaminer de coses d'art, i els Nonells que posseeix —per no esmentar tots els nostres millors artistes— ens privaran de mentir, vulgué enriquir el Mas amb un jardí. Nicolau Maria Rubió léu el projecte i ara entre la casa i les feixes i el bosc; les roses i els arbutos de flors tenen lloc dins els parterres vorejats de brucs, romanins, ginebrons i boixos retallats.

Si no estéssim convençuts de la utilitat del safareig per el que l'aigua és necessària a casa nostra, a-

El jardí de «Cà'n Oliveres de Montmany» propietat del senyor Josep Sala

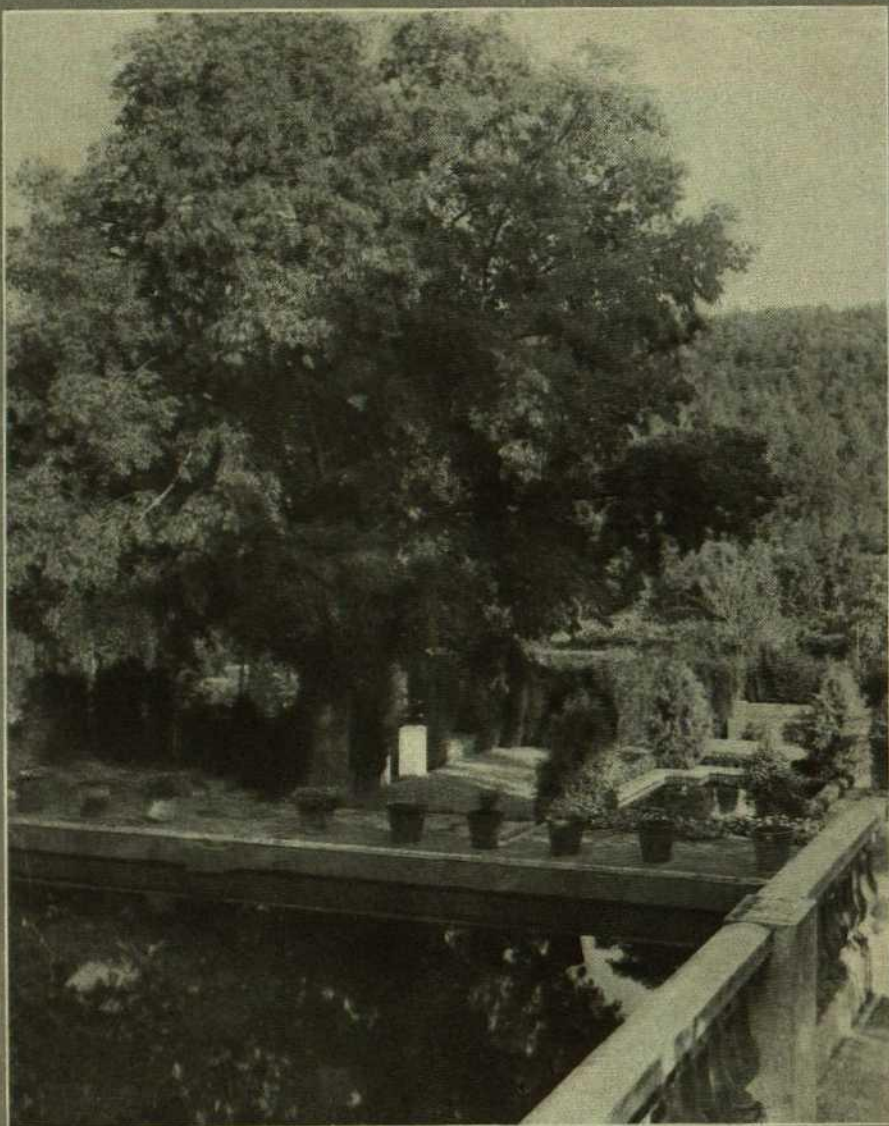

No troben la gràcia dels xiprerets damunt el fons del mur ben aparellat cobert de rosers morritorts i parra-verge?

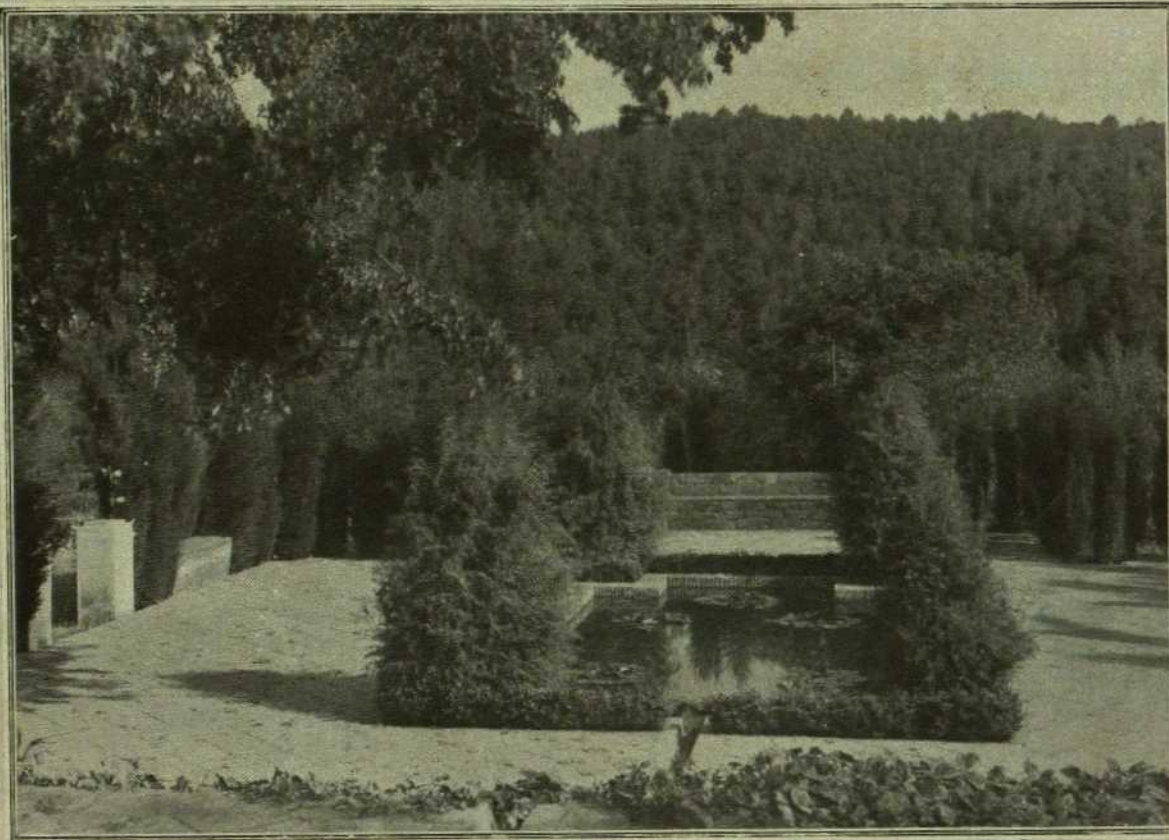
Les parets fetes de pedra vermella del país, els terres enrajolats de cairons i el gran safareig ple d'aigua de verd profund, mirall de xiprers i lladoners, donen un aire casolà i un to de cosa nostra al jardí, que encisa.

I tant a l'hivern en els dies assolellats sentat en els recons arracerats, com a l'istiu sota l'ombra fresca i agradable dels lladoners sentint el dringar de l'aigua que des del brollador de dalt va saltant de terrassa en terrassa fins a parar al safareig, jo vos dic que allí el pas del temps és com com un aleteig suau i imperceptible.

questa fotografia ens convenceria de com pot fer-se un safareig sols per goig estètic i esplai dels ulls

Ara a l'hivern l'estany de les nympheas resta trist, però a l'istiu a l'hora que el sol pica, la su-

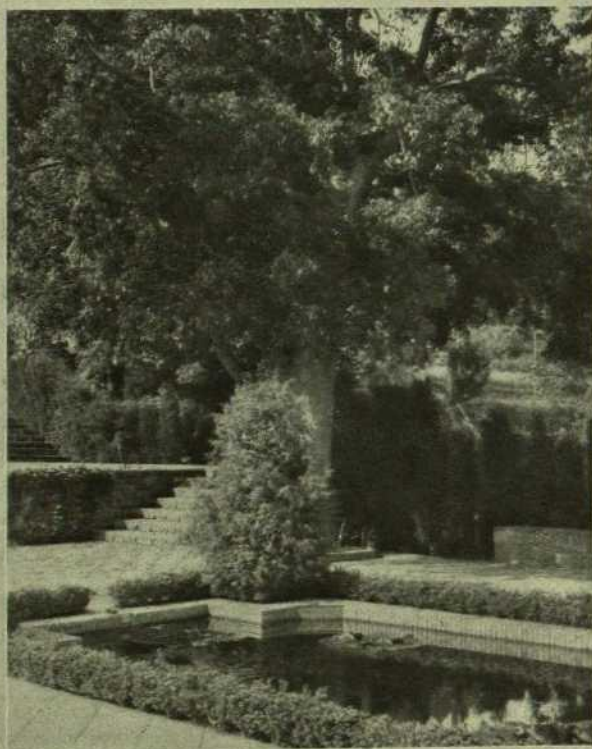
perfície de l'aigua s'allega amb les coroles roses, blanques, vermelles, grogues i de color salmó

Fots. del Sr. Claudi Carbonell

SOTA el nom únic de *jardí* es comprenen coses tan diferents, i sovint tan contradictòries, que estariem per dir que si l'una és jardí, l'altra no pot rebre aquest nom. Mireu, sinó, quina diferència d'esperit i d'objecte hi ha entre el jardinet d'un rector de poble i el gran parc d'un lord escocès. És veritat que Montaigne va dir que *quelque diversité d'herbes qu'il y ait, tout s'enveloppe sous le nom de salade*. Però, realment, entre el parc anglès, per exemple, vestit de grans arbres i de gasons immensos, i el jardí dels perses, clos, i plantat d'arbricells dins un traçat geomètric, es veuen prou diferències per creure que, en efecte, són dues arts distintes les que han creat una i altra cosa. Per aquesta raó ens expliquem fàcilment que hi hagi qui trobi més del seu gust aquesta o aquella mena de jardins, i que, tot dient-se amic d'ells, en conjunt, en detesti una de les parts; tan contràries són entre elles. He de dir que jo no sóc d'aquests, i que, sobre una tal matèria no he arribat a la certitud que, poso per cas, tinc en les que foca l'art de la culinària: visc en un dubte amable, per allò de, *che non mer. que saper,*

DELS NOSTRES JARDINS

Per NICOLAU M.ª RUBIÓ I TUDURÍ

Haven notat el to que donen a un jardí els grans arbres? Veieu quin aire de cosa definitiva que encomana aquest lladoner a tot el que presideix?

dubbiar m'agrada, com digué el Dant en el seu temps.

Ara, si ens poséssim a escatir el perquè a unes persones els complau una mena de jardins—els perses, els mediterranis, els convencionals—i a altres persones una altra mena de jardins—els del nord, els dels paisatges anglesos o els reials de França—hauriem de pensar que, a cada un agrada aquell jardí que millor respon a l'esperit del que el contempla. Així, l'home mediterrani es trobaria bé i content al jardí mediterrani, i l'anglès a l'anglès. Si ho convinguéssim així, ens torbarà en extrem trobar, com trobeu sovint, gent del nostre país que girant l'espatlla als nostres jardins adora els parcs britànics, aquells de: «el prat estès i els arbres dins la boira», del poeta. Un d'aquests amadors dels jardins del nord va dir-me, amb un somris elegant, que, si els preferia, era perquè ell «tenia el gust anglès». Vaig poder-li respondre que molt més anglès el tinc jo, el gust, perquè m'encanto dins els jardins de Moreria, que són, precisament, els que els anglesos adoren. Cada un vol el que no té, heu's-ho aquí.

(Segueix a la pàgina 65)

Fins que un ull artista no ens en fa adonar no descobrim la bellesa que pot haver-hi en aquests acampaments de carros i de bèsties que es formen vera les rieres en diades de gran mercat. Contemplem-los amb avidesa;

duraran cinc anys, deu anys... però són condemnats, fatalment, a morir. El camió automòbil, el carril, el tranvia elèctric, la transformació econòmica no trigarà molt a esborrar-los de la carta de Catalunya

Al costat de la fira d'aviram, de grans i de bestiar, s'estén la fira de teixits i de mitges. La bona masovera que ha vingut a vendre unes quantes dotzenes d'ous, un parell d'oques i un pa-

rell de conills, després d'haver recieixit l'operació s'acosta a les parades dels firaires per tal de comprar el virolat mocador que li cal o el teixit que necessita per fer se unabata nova

El mercat dels grans. Homes drets entre les saques curulles amb la boca entreoberta, mans brunes que s'ensorren en la grana daurada i en constaten la qualitat, amb un palp intel·ligent i ràpid.

Blat, civada, ordi, morresc, veves, mill, totes les varietats vegetals que granen, s'aglomeren capriciosament en aquest recó de mercat no pas menys remorós i animat que els altres

La riera del Daró en dia de mercat. Els carros, braços enlaire, s'hi acumulen pintorescament, al costat dels muls que pasturen alentorn.

Hom diria que el pintor Joan Colom és amagat a l'ombra d'un d'aquests arbres per transfigurar el paisatge en una de llurs teles plenes de vida.

Es en tornant de l'estranger quan sentim millor els catalans l'encís i l'originalitat de les nostres coses i principalment de les coses de pagès, de les coses de la terra. Enlloc, però, el contrast esdevé tan fort com en la comarca del Baix Empordà.

Amb el canvi favorable de la pesseta ens hem deixat temptar per la reputació pintoresca de Provença i comptat i debatut, no hem fet sinó retrobar-hi l'ambient, la vibració, la qualitat de la joia, la bonhomia i la dolçor dels horitzons que havíem deixat als encontorns de La Bisbal. Amb una diferència: que en la terra provençal, tot això és vagament destenyit pel centralisme francès que, a despit de les ombres de Mistral i d'Arbaud, encara dura i fa que els indígenes no sàpiguem pensar en res sense reportar-ho mentalment a l'escala de París.

Quan, pel setembre darrer, he tornat a la nostra Bisbal, he rebut un directe al cor. Allò que a casa dels nostres veïns i amics, és el Museu d'una antiga colonització grega, a casa nostra, existeix en estat assimilat i encara vivent. I és al mercat precisament, on millor us n'adoneu.

El que més m'ha xocat, sobretot als mercats provençals de Cavaillon, amb les seves avingudes de melons, les seves muntanyes de llegums encara plenes de llim de l'alpestre Durance, el que més m'ha xocat en els mercats d'Arlés, amb les seves sàrries cu-

EL MERCAT DE LA BISBAL

UNA APOLOGIA DEL BAIX EMPORDÀ I DEL SEU MERCAT MÀXIM

rulles d'olives o de tomàtecs, és la separació (sempre l'administració francesa!) dels productes. A cada indret hom no en veu sinó un amb la qual cosa es dona al capdavant la impressió d'una pobresa que obliga primer a produir amb molta cura, després a recollir amb molt de compte un sol producte del terrer.

Nosaltres no ens adonem, vivint feliços dins l'atmosfera assolellada del nostre idioma, entre el ritme sideral de les sardanes, l'illa d'ordre i de serenitat que representem en mig del desgavell universal de la nostra època. En la pàtria de Mistral només a còpia de congressos felibristes, hom parla l'idioma vernàcul. A La Bisbal, a Catalunya, hi torneu talment com el banyista que entra naturalment, sense esforç, en una aigua tèbia i olorosa.

En primer lloc deixeu que us digui un secret que si no heu sortit mai de la vostra contrada no podríeu abastar: el mercat de La Bisbal és únic al món. Al mercat de La Bisbal són els compradors els que seuen, arrellenats sobre la vorera de l'ample carrer amb porxos i són els venedors els que

passen i gairebé fan els preus anant d'un comprador a l'altre i cedint a la millor oferta.

Els economistes diuen que el país està *condicionat* per la seva producció econòmica. Ens estímem més dir pel seu paisatge. El paisatge del Baix Em-

pordà és copiós sense ésser feixuc, variat sense perdre una fisonomia general i genèrica purament mediterrània, acolorit sense arribar a enlluernar, gracios sense fador. Un altre dia parlaré de les sardanes—tema difícil després d'haver-lo il·lustrat Maragall i haver-lo convertit en el nostre pa de cada dia unes quantes revistes monogràfiques... Un altre dia m'ocuparé dels berenars i de les fontades que tenen un pintor, Joan Colom, que a París ha revelat els nostres horitzons ondulants, encesos, que han deixat bocabadats els partidaris d'una Ibèria castellana àrida i desolada. I el país es retroba al mercat. Resulta formidable, colossal, fins i tot per a l'esperit menys avesat a les xifres, de pensar que periòdicament, regularment, milers de pollastres, d'ànecs, d'oques, milers de dotzenes d'ous són oferts per les pageses als ulls i al palp dels compradors! Quina riquesa suposa aquesta terra on pot en un espai tan estret renovar-se regularment la producció d'ous i d'aviram!

Des de les sis del matí, el dia de mercat, sentiu una fressa sorda, un acompanyament de remor a una cançó de línia clara

L'arribada dels carros, de bon mati

L'arrenca-queixals voltat del sen públic

descrita per les rodes dels carros, la piuladissa, els grunyits i els grinyols de l'aviram i dels porcs. Un aire groc—la palla que voleia—omple els carrers. Sortim. A fora no resta lliure sinó l'entrevia del carril de via estreta que va de Girona a Palamós. La resta de la calçada és plena d'acaparadors. Han vingut, de nit, en tren o en auto, de Barcelona. Tota la indústria de la polleria s'aprovisiona a la Bisbal. Hi ha tantes crestes roges al fons de les gàbies de fusta que dirieu que els pescadors de Palamós han tret del fons del mar un seguit de bancs de corall. Muntanyes d'ous apilats uns a sobre dels altres sense cap coixí de palla, assolixen i ultrapassen l'alçada d'un home. I tot just són les deu! Les pageses passegen oferint un conill, el fan sospesar, lliuren el seu ventre a l'afany investigador del possible client i regategen el preu... Mai de la vida no havia vist tants bitllets de mil pessetes com a aquest beneït mercat. Al carrer, apilats com els plats en el rebost d'un cafè, he vist un feix de sobres amb la capçalera d'una banca. I cada sobre sols contenia bitllets de mil pessetes. I ni un lladre, ni una temptativa d'engany (la gent és massa viva) la confiança regna. M'han contat el cas d'un auto que va romandre tres setmanes en un bosc d'alzines sureres, com garatge. No se'n van endur ni els coixins.

En el barri de l'església el pintoresc és esplèndid. Un estranger al qual faig els honors de la casa o més ben dit de la terra, vol de totes passades comprar aquestes ampolletes de vidre grosser que són, a dos mil anys de distància exactament, les petites fibules d'Empúries. Al costat, hi ha els cànirs que duen gravat el nom de les noies catalanes. Tot això costa poc diners perquè la nostra gent és gent de molts oficis plegats: modeladors d'argila i collidors d'herbes remeieres i sempre, per torna, pagesos, pagesos purs, terrerols i ter-

rerols que no deixen pas que un pam de terra deixi de llevar.

Espectacle enciser. El carrer fa la seva primera comunió. En les parets de l'església, sobre el paviment, una remor blanca. Centenars d'oques. Cànides, greus, l'ull viu. I les dones que les guarden o són guardades per elles, semblen velles píties, però encara boniques amb una delicadesa que només una raça d'elecció pot posseir.

Al llarg del riu, sobre la seva vora mateixa, sota el passeig que la munificència privada ha donat a la vila, carrets de rodes fines, tartanes de vela virginal, formen un rengle interminable. Els companys del prudent Ulisses han tornat... Els cavalls, els muls roseguen les poques herbes que creixen en la sorra. Uns gitanos esquilen uns

animals. Alguns infants dormen dins els carros que, amb els braços enlaire, sembla que preguin al cel...

I quan, cap allà dos quarts de dotze, el mercat ha acabat i que les dones ja no han de passejar més per davant els compradors, camions enters carregats de caixes d'aviram agafen en mig d'un núvol de pols el camí de la capital. Aleshores les pageses van per fer llurs compres. Les botigues dels marxants de teixits, de paraigües, d'estres de cuina, d'eines de treball, s'animen aleshores. El venedor ambulat xerra, fa la seva propaganda i el pagès, fi i somrient, l'escolta fent semblar de dir: «Xerra, xerra, ja acabaràs per descobrir la part flaca de la teva mercaderia.» I només compra a consciència. Si aneu amb el comprador al restaurant, menjareu millor que a París. Però deixem la cuina de banda...

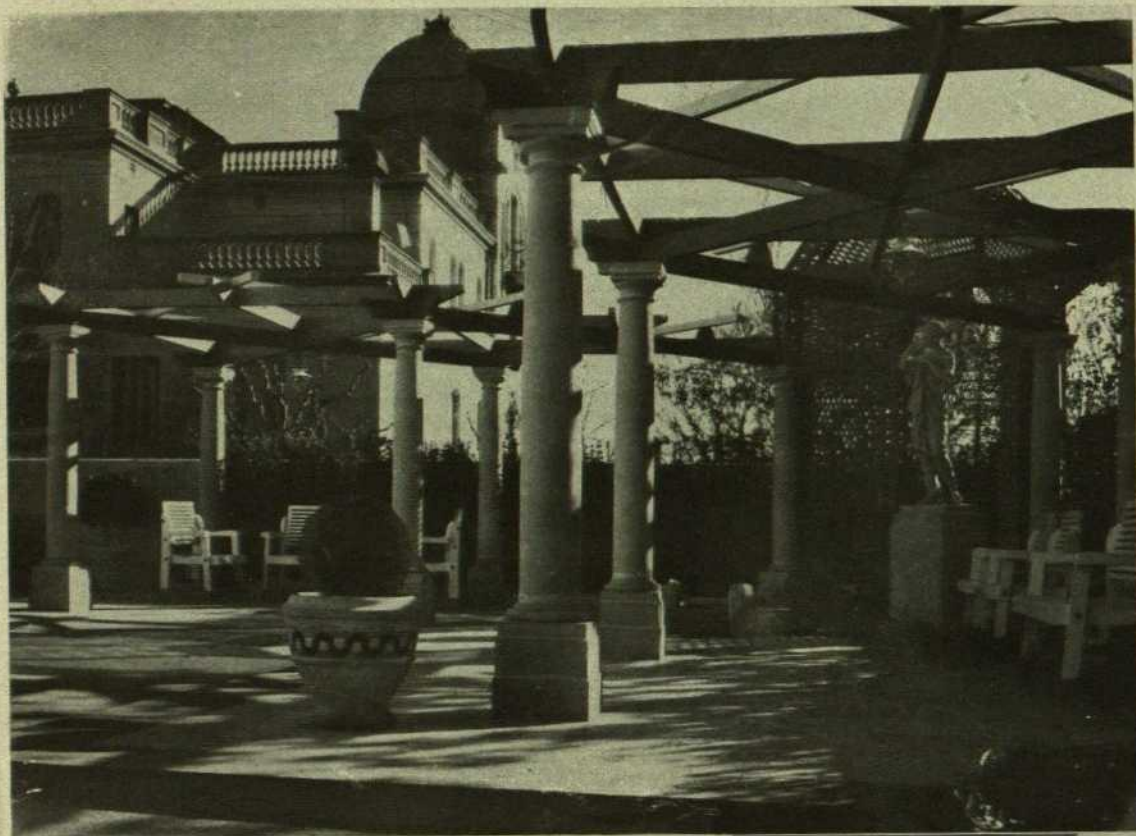
Ens resta encara a reveure el mercat dels grans. L'ordi, la civada, el blat morenc més gruixut, el més vermell del món, els trobeu allí, en sacs oberts com en els contes de «Les mil i una nits». I el somriure, el parlar més dolç, la gràcia més expressiva acompanyen el reclam del venedor. Alguna cosa de Grècia ha amarat aquesta gent de bon humor, de polidesa, de filosofia somrient.

A Catalunya tal vegada es poden trobar mercats més luxosos, afers més importants, negocis de major transcendència financiera, el que no crec que pugueu trobar enlloc és aquest conjunt: la bona geia dels pagesos, la riquesa dels productes del terrier, la finor de llur cuina, la bellesa plàstica de llurs parades en ple carrer, tot el que a La Bisbal constitueix un caràcter, potser perquè el tren que la travessa és de via estreta, cosa que conserva als esperits llur amplitud. O més aviat (gairebé ho asseguraria) perquè davall aquests camps graciosos geuen els déus antics que, soterrats i tot, s'entesten a afavorir-la.

JOSEP M. MATEU

El mercat ha acabat; pagesos i pageses, carros i tartanes es retiren

*Una pèrgola en el
jardí del Sr. R.*

*Una glorieta que fa
de sopluig a una
estàtua clàssica*

EL que té la sort de posseir una llar veritable, és a dir, una casa amb jardí ha de saber harmonitzar, agermanar, l'interior amb l'exterior.

El Sr. R., adonant-se d'aquesta conveniència, ha encomanat al seu decorador i ebanista, **JOAN BUSQUETS**, el projecte del seu jardí, del qual reproduïm en aquesta plana un angle.

El conegut decorador del Passeig de Gràcia ens demostra així—si no ho sabíem—que és un artista complet, capaç de resoldre amb la mateixa gràcia tots els problemes de la instal·lació i agençament d'una casa.

Un partit de Polo en els camps del Polo Jockey Club

TOTS ELS ESPORTS

MENTRES LA MULTITUD ATORGA UNA DESMESURADA ATENCIÓ AL FÚTBOL, DEDIQUEM UN RECORD AL POLO, LA NATACIÓ I EL TENNIS

Senyoreta Muñoz-Reja, campiona de velocitat

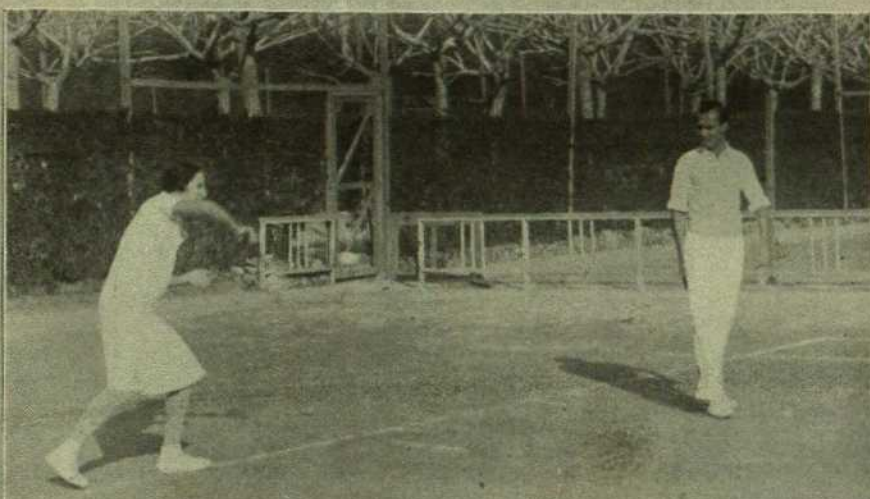
Tots tenen llur culte a Barcelona. En menys de vint anys hem passat de la semi-indiferència al fanatisme. Val a dir, però, que el nostre delit esportiu pateix força del mal de desequilibri. Al costat de cultes sorollosos, nombrosos i esgarrifosos com el que té el futbol, topem amb devocions vacil·lants com la que té la natació o el tennis.

Nosaltres, potser per una pruija pseudo-aristocràtica ens sentim inclinats a cantar més fort les excel·lències d'aquells exercicis menys populars. Ens agrada, almenys en aquesta matèria, anar una mica contra corrent. Quan els nostres ulls es fatiguen d'un cap a l'altre de setmana veient les figures dels futbolistes, adés saltant per atra-

Senyoreta Vigo, campiona de salts

L'ex-campió de Catalunya Siadreu jugant un partit fent parella amb la senyoreta Rubio

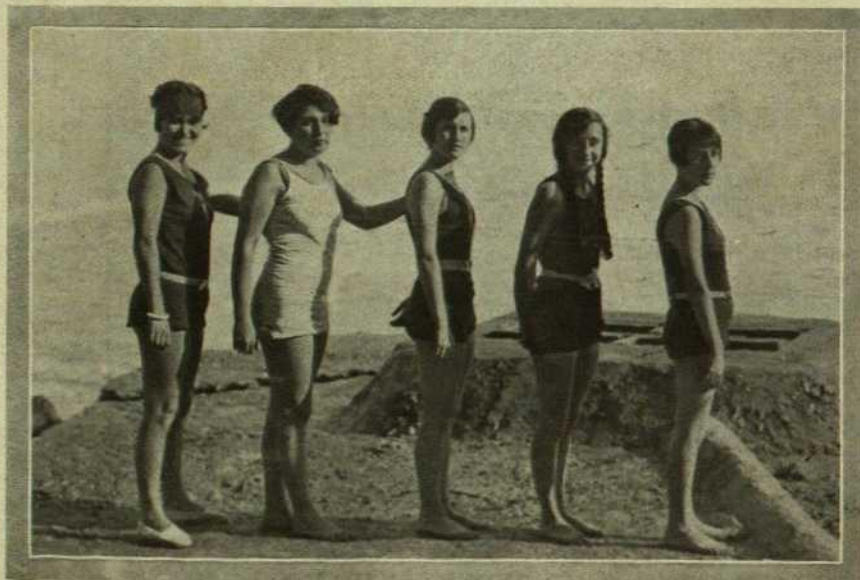
Els partits per parelles mixtes són desiguals, però, en canvi, tenen un bell aire cavalleresc

par una pilota amb el cap, adés allargant la cama per atrapar-la amb els peus, ens ve be de girar-los vers els jugadors de Polo que, juguen sense públic, a l'ombra de Sant Pere Màrtir, o vers les nadadores, coratjoses divinitats marines, o vers els *tennis-men* i les *tennistwomen*, siluetes blanques graciosament dibuixades sobre l'herba verda o sobre el fons de públic fosc i compacte.

El gran tennismen Flaquer, que detenta actualment el preclós títol de campió de Catalunya

Rengle de senyoretes que prengueren part en les darreres proves de natació celebrades al nostre port

Morales en el seu partit contra Flaquer.— Dos formidables raquetes que en quan s'enfronten representen un esdeveniment

Cinc notes que desafien coratjosament el fred, l'aigua i tots els prejudicis
Fots. Badoia, Maimó i Mateu

El novel·lista
Joan Puig i
Ferreter, som-

riu, feliç, sota
l'abraçada de
la seva filla

Fot. Amadeu

NOVEL·LISTES

Aquí ha escrit, no fa gaires dies, que a Catalunya no hi ha novel·listes. Aquest és un vell clixé que va ésser impressionat fa una colla d'anys, que ha circulat força temps com imatge fidel de la realitat, i que si no hi posem remei, continuarà circulant fins a la fi del món, àdhuc si hem tingut la sort immensa de veure l'aparició d'un Dickens, d'un Flaubert o d'un Dostoiewski.

Em guardaré prou de dir que tinguem res d'això encara, ni tan sols de descomptar que ho hàgim de tenir en un període breu de temps. La genialitat és un dó que cau als pobles amb la mateixa falta de lògica que la rifa afavoreix els individus.

Entre els homes que tenen una vocació novel·listica més decidida, fèrtil, i prometedora, cal esmentar a En Joan Puig i Ferrer. Ell, en un parell d'anys, ens ha donat almenys tres novel·les d'una intensitat i d'una intenció que no permeten ja de dir que Catalunya no produeixi res en aquest gènere on han vingut a confluïr l'èpica i la lírica, la dramàtica i la ciència. Després de «Les facècies de l'Amor», de «Servitud» i «Els tres al·lucinats», En Puig ens dona, sota el títol «Una mica d'amor», un volum de novel·letes que demostren clarament la flexibilitat del seu talent de contista.

Creiem, però, que l'autobiografia «Camins de França», que va publicant a les planes de «La Revista de Catalunya», i que té un accent parell al de les memòries que publica a hores d'ara Màxim Gorki en les planes de la revista «Europe», assenyalava fins ara la fita màxima del seu coratge d'home i de la seva suggestió de novel·lista.

Els nostres narradors no són encara una legió, però si un nucli tal vegada suficient a les actuals necessitats de lectura.

PANORAMA

L'escriptor Alfons Maseras, per Vicents Santaolària

LA LLANTIA ENCESA

EN l'obra sòlida, abundosa i generosa d'Alfons Maseras, hom no pot oblidar pas els seus volums de poemes. El darrer que l'il·lustre escriptor ens acaba d'oferir, *La llàntia encesa*, és el seu tercer recull de versos. Segons sembla, aquest recull representa la seva producció poètica d'uns quants anys. I val a dir que hi ha coses d'una profunditat i d'un lirisme assatz rars dins la nostra poesia. Com en els seus poemes de joventut, en aquests de *La llàntia encesa* hi retrobem totes les seves inquietuds: amor, joia, frisança, dolor, ensomni. Els seus poemes ens semblen els discs sensibles on el poeta ha impressionat sincerament els instants més emotius de la seva vida, car l'emoció brolla d'ells amb una harmonia dolcíssima. I si hi trobem a voltes quelcom de nuvolós, ens recorda aquests núvols plens de claror que sovint magnifiquen els cels. Alfons Maseras segueix essent, través dels anys, un poeta inquiet. La seva inquietud és tremolosa i tumultuosa, turmentada i plàcida a l'ensens. «El pensament, ens diu una vegada, torna a ésser turment». Quin filòsof ha donat una més pregona definició del pensar? Quan a l'amor, l'autor el sent amb el mateix encís que a l'adolescència. «Estenalla'm fortament», li diu. I clama, també: «Rera un amor, un altre amor! I encara un altre, si aquest falla! Quan d'estimar no senti enyor, a punt tingueu-me la mortalla!». Dut pel seu temperament romàntic, el poeta canta l'amor amb la veu eternament jove del seu cor. I tot el que canta acusa un estat emotiu resultant d'una concepció poètica elevada. La qual cosa vol dir que *La llàntia encesa* crema d'una doble flama artística, car en el nostre poeta, la tècnica i el temperament representen les dues columnes en què descansa, en perfect equilibri, el mestratge del seu art. — P. G.

TRASBALS

(continuació de la pàgina 35)

Ja estem prou neguitosos! Oblideu el vostre fermall! La vostra salut val més de dos mil rubles!

— No són els dos mil rubles el em recal respongué Fedòssia Vassilievna, i dues grosses llàgrimes davallaren per les seves galtes. Es el fet el que m'indigna! No toleraré cap lladre a casa meua. No em recarés... però robar-me a mi és una ingratitud tan gran! Així paguen la meua bondat.

Cadascú acalava els ulls vers el seu plat, però a Matxénca li va semblar que després d'aquestes paraules la miraven a ella. Tot d'una un nus li va estrènyer la gorja. Va posar-se a plorar i va cobrir-se la cara amb el mocador.

— Pardon, mormolà. No puc més. Tinc mal de cap.

Va alçar-se, fent inhàbilment massa soroll amb la seva cadira i cada cop més trasbalsada va sortir del menjador.

— Ja sabem que és!, va fer Nicolai Sergnieitx ajuntant les celles. No haviem d'haver escorcollat la seva cambra! Això, verament, ha estat una inconveniència...

— Jo no dic que ella hagi robat el fermall, va fer Fedòssia Vassilievna, però posaries les mans al foc per ella? M'inspiren poca confiança, ho confesso, aquestes pobrissalles instruïdes.

— Et dic Fedòssia que ha estat una inconveniència. Dispensa'm, Fèssia, però la llei no et dona cap dret d'escorcollar la seva cambra.

— No conec les vostres lleis. Jo només sé que el meu fermall ha desaparegut. Això! (Va colpejar el plat amb la forquilla i els seus ulls varen brillar de còlera). Vós menjeu i no us fiquen on no us demanen!

Nicolai Sergnieitx, submís, abaixà els ulls i sospirà. Mentrestant Matxénca, un altre cop a la seva cambra s'havia estirat sobre el llit. Ja no tenia ni por, ni sentia vergonya. Només l'agitava el desig violent d'anar a bufetejar aquella dona dura, arrogant, limitada i feliç.

Ulls clucs, imaginava com fora bo de poder anar a comprar el fermall més car que es trobés per llançar-lo al rostre d'aquella boja. Plàcia a Déu que Fedòssia Vassilievna sigui arruinada i hagi de captar; plàcia a Déu que pugui comprendre tota l'horror de la pobresa, de la dependència i que Matxénca a la qual havia ofès li dongués almoïna! Ah, si escaigués a Matxénca una gran herència, com compraria un cotxe i passaria amb fressa sota les finestres d'ella per engelosir-la!...

Però això no eren sinó somnis; l'única realitat que restava era aquesta: calia marxar com més aviat millor, no romandre una hora aquí... És terrible, tanmateix, de perdre la seva col·locació, d'haver de tornar a casa d'uns pares que manquen de tot; però que farà sinó? Matxénca ja no podia tornar a veure la seva mestressa ni la seva cambra; s'hi asfixiava, hi patia. Fedòssia Vassilievna, amb la seva mania de veure malalts per tot, i les seves pretensions aristocràtiques li feren tant de fàstic que tot li semblava groller i sense atractiu pel sol fet que aquella dona era al món. Matxénca saltà del llit i va posar-se a fer el seu equipatge.

— Es pot entrar?, demanà darrera la porta Nicolai Sergnieitx.

S'havia acostat sigil·losament a la porta

i parlava en veu dolça i baixa: — Entreu.

Va entrar i va deturar-se a prop de la porta; els seus ulls eren tèrbols; el seu nas llúia. Després de dinar havia begut cervesa; ho denunciava el seu pas i les seves mans caigudes.

— Què feu, doncs?, va demanar senyalant el cistell amb el dit.

— Faig la maleta. Perdoneu-me, Nicolai Sergnieitx, no puc restar més temps a aquesta casa. Aquesta perquisició m'ha vexat profundament.

— Me'n faig càrrec... però feu mal fet d'obrir d'aquesta manera. Per què us en heu d'anar? Hem escorcollat els vostres efectes i us ofeneu... Però, per què? Vós no hi perdeu res.

Matxénca seguia, en silenci, aplegant la seva roba. Nicolai Sergnieitx s'estirava el bigoti, com cercant alguna altra cosa a dir. Va reprendre amb veu insinuant:

— Us comprenc, naturalment, però cal tenir indulgència. La meua dona, ja ho sabeu, és una criatura nerviosa, aviciada; cal no jutjar-la severament.

Matxénca callava.

— Si esteu tan ofesa, estic disposat a excusar-me davant vostre. Excuseu-me!

Matxénca tampoc va respondre; va inclinar-se més sobre la seva valisa. Aquell home magre i indecís no era res dins la casa. Adhuc als ulls del servei, feia el paper d'un paràsit, d'un inútil; les seves excuses no tenien cap valor.

— Hum... Calieu?... No us basta?... Aleshores també m'excuso en nom de la meua muller... No ha tingut tacte; ho dic en la meua qualitat de gentilhombre...

Nicolai Sergnieitx va fer unes passes, sospirà i va afegir:

— Ja ho veig, voleu penetrar-me el cor... Voleu que la consciència m'aturamenti.

— Sé, Nicolai Sergnieitx, que vós no teniu cap culpa, va dir Matxénca, mirant-lo amb els seus grans ulls amarats de llàgrimes. Per què us aturmenteu, doncs?

— Evidentment... Tanmateix... no us en aneu!... Us ho prego.

Matxénca alçà el cap. Nicolai Sergnieitx s'aturà vora la finestra i tamborejà amb els dits sobre el vidre.

— Per mi, aquest malentès és un veritable suplici. He de posar-me de genolls davant vostre? Han ferit el vostre amor propi i heu's ací que us disposeu a partir; però jo també en tinc d'amor propi i vós no li voleu estalviar cap humiliació. Voleu que declari el que no diria ni sota secret de confessió?... Voleu que us confessi el que no diria ni al caire de la mort?...

Matxénca callava.

— Sóc jo, va dir ràpidament Nicolai Sergnieitx, el que ha pres el fermall! Esteu contenta ara? Esteu satisfeta? Si, jo, jo l'he pres! Però compto naturalment en la vostra discreció. Per l'amor de Déu, ni un mot a ningú, ni la més petita al·lusió!

Matxénca esglaiada, continuava fent el seu equipatge. Agafava els seus estres, els rebregava, els desava sense ordre. Després de la sincera confessió de Nicolai Sergnieitx no podia restar a la casa ni un minut més.

— I no hi ha motiu d'estranyar-se'n, reprengué Nicolai Sergnieitx, després d'un breu silenci. És una història vulgar. Em cal dinar, i ella... no me'n dona. Aquesta casa i tot el que hi ha dins, Maria Andrievna (1), ha estat el meu pare qui ho va adquirir. Tot és meu; i el fermall pertanyia

a la meua mare. Tot és meu! I ella ho ha agavellat tot! No puc pas fer-li un procés, reconegueu ho... Us ho prego fervorosament, excuseu-me i... quedeu-vos! *Tout comprendre c'est tout pardonner*. Quedeu-vos!

— Nol, va dir Matxénca resoltament, posant-se a tremolar. Deixeu-me, us ho prego!

— Vaja, que Déu sigui amb vós!, digué Nicolai Sergnieitx amb un sospir, asseient-se sobre un petit banc, a prop d'un bagul. M'agradeu, ho confesso, que es saben ofendre, menysprear i així successivament. Restaria tot un segle admirant el vostre rostre indignat. De manera, que us en aneu? No pot ésser d'una altra manera... Si, naturalment... Per vós està molt bé, però per a mi... brrrl... No puc fer un pas fora d'aquesta cripta! Anar a alguna de les meves propietats?... Per tot hi trobo els pillastres de la meua dona... els seus intendents, els seus agrònoms... el diable els emporti a tots! Hom hipoteca, hom rehipoteca... Prohibició de pescar, de trepitjar l'herbei, de tocar un arbre...

Del saló estant, la veu de Fedòssia Vassilievna cridava:

— Nicolai Sergnieitx!

I varen sentir com deia:

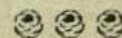
— Agna, vés a cercar el senyor.

— Aleshores, demanà Nicolai Sergnieitx, alçant-se vivament i anant cap a la porta, tanmateix us en aneu? Resteu en nom del cell! Vindré els vespres a estar amb vós; parlarem... No? Resteu! Un cop vós fora no hi haurà en tota la casa una sola figura humana. Ah, és horrible!

El rostre pàl·lid, magre, de Nicolai Sergnieitx suplicava, però Matxénca va alçar el cap i va sortir, fent un gest adolorit.

Mitja hora després, Matxénca feia camí enllà de la casa.

Trad. C. S.

DELS NOSTRES JARDINS

(continuació de la pàgina 57)

Optat ephippia bos piger, optat arare caballus, paraules d'Horaci que, tretes al català, ens diuen que «el bou feixuc voldria dur la sella, i el llest cavall arrocegar l'arada.»

De manera que no podem creure, com volíem suposar, que l'estil de jardí, propi del país, sigui aquell que més complagui l'esperit de l'home indígena. Però és evident que, en l'art dels jardins, al menys, la teoria de Taine és certa; és a dir que el medi— aquí sobretot el medi físic— té una influència decisiva en les formes del jardí. El sol, la sequedat i la humitat, la naturalesa de les plantes, són realitats que s'imposen al sentit comú. Podrà delectar-se un català en la contemplació de les «pelouses» de Normandia, i no serà menys veritat que, aquí, a la costa catalana, el jardí del Nord és incòmode. La Bruyère ja ho deia: *Entre le bon sens et le bon goût il y a la différence de la cause a son effet*. Serà, doncs, molt desitjable que, abandonant les vel·litats de l'esperit, vinguem tots al bon gust i al seny, i, com a gent que som d'aquesta terra, amem els jardins que hi cria la terra, l'aire, l'aigua i el sol de casa nostra. Consell, per altra banda, que és més fàcil de donar que de seguir, i al qual, en rigor, no calia aportar l'autoritat de tantes cites.

(1) Nom complet de Matxénca i d'una polidesa correcta.

Què és

La Nova Revista

dirigida i inventada per Josep Maria Junoy? Un feix d'intel·ligències i de sensibilitats catalanes que s'han aplegat per produir una obra de crítica, de creació i d'orientació col·lectiva.

El subscriptor de «La Nova Revista» tindrà al cap de l'any un resum complet de la nostra vida artística i literària, jutjada des de caires diversos però harmonitzats per un daler comú de perfecció. L'aparició del primer número de

La Nova Revista

ha satisfet totes les esperances, llargament desvetllades per un apostolat sense precedents.

Pica procedent del Monestir de Poblet, adquirida mitjançant subscripció pel Círcol Artístic

BIBLIOTECA HORIZONS

VOLUM I

Il·lustríssim Dr. TORRAS I BAGES

L'Església i la Castedat

TEXTOS RECOLLITS I COMENTATS SOTA LA
DIRECCIÓ DEL P. JOSEP M.ª PIJOAN, S. J.

És el primer llibre que estudia la Civilització cristiana com a instauradora de la castedat

PREU: 4 PESSETES

Administració: LLIBRERIA CATALONIA

Plaça de Catalunya, 17

BARCELONA

No us deixeu enganyar
i exigiu sempre aquesta
marca i nom
BELLESA (registrada)

BELLESA

PARÍS I BERLÍN
Grand Prix
et Médailles d'Or

Aigua de Colònia Argent Classe Primavera

Fragància de tonalitat molt florida, fresca i exuberant. Serveix per a tots els usos. Preu: de 1,75 a 8,50 ptes. segons cabuda.

Depilatori Belleza Té fama mundial per ésser l'únic inofensiu i que fa desaparèixer a l'acte el berrissol de la cara, braços, etc., extirpant l'arrel sense molèstia per al cutis. L'únic que ha obtingut el Gran Premi.

Aigua de Colònia Belleza Classe Flor Selecta

Enclou el finíssim, deliciós i persistent perfum de les flors més delicades. És el símbol de la distinció. Preu: de 2,25 a 13,00 ptes. segons cabuda.

Es l'ideal Rhum Belleza Fora canes

A BASE DE NOGUER. Basten unes gotes durant sis dies per a que desapareguin les canes, tornant-les a son primitiu color amb extraordinària perfecció. Usant-lo una o dues vegades per setmana, s'eviten els cabells blancs, puix sens tenyir-los els dona color i vida. És inofensiu fins per als *herpètics*. No taca, no embruta ni engrassa. S'usa de la mateixa manera que el Rom-quina.

Aigua de Colònia Aromas del Monte

La més alta concentració; perfum incomparable, aristocràtic, intens, baronívol. En friccions i ben barrejada amb aigua, tonifica el sistema nerviós, enforteix les fibres musculars i comunica al cos un benestar insuperable. Preu: de 2,50 a 15,00 ptes. segons cabuda.

Tintura Winter Basta una sola aplicació per a que desapareguin les canes. Serveix per al cabell, barba, o bigoti. Dona matisos perfectament naturals i inalterables. Demanin-la *negra, castany-obscur, castany natural, castany clar*. És la millor, més pràctica i més econòmica.

Altres especialitats: Lloció cutània contra les arrugues, grans, etc., Cremes i Pols

DE VENDA: A les principals Perfumeries, Drogueries i Farmàcies d'Espanya, Amèrica i Portugal. A Buenos Aires, D. Lluís Badia, carrer Bernardo Irigoyen, 263.

Fabricants: Argente Germans, BADALONA

Fco BROGGI
PLAÇA STA ANNA 7
Roba Blanca per a senyores
pens i penes

JOAN MATEMALA FLOTATS
ESCULTOR

CARRER MALLORCA, 382 BARCELONA

PERFUMERIA I
BISUTERIA FINA

Perruqueria per a senyores
Guanteria
Objectes per a regal

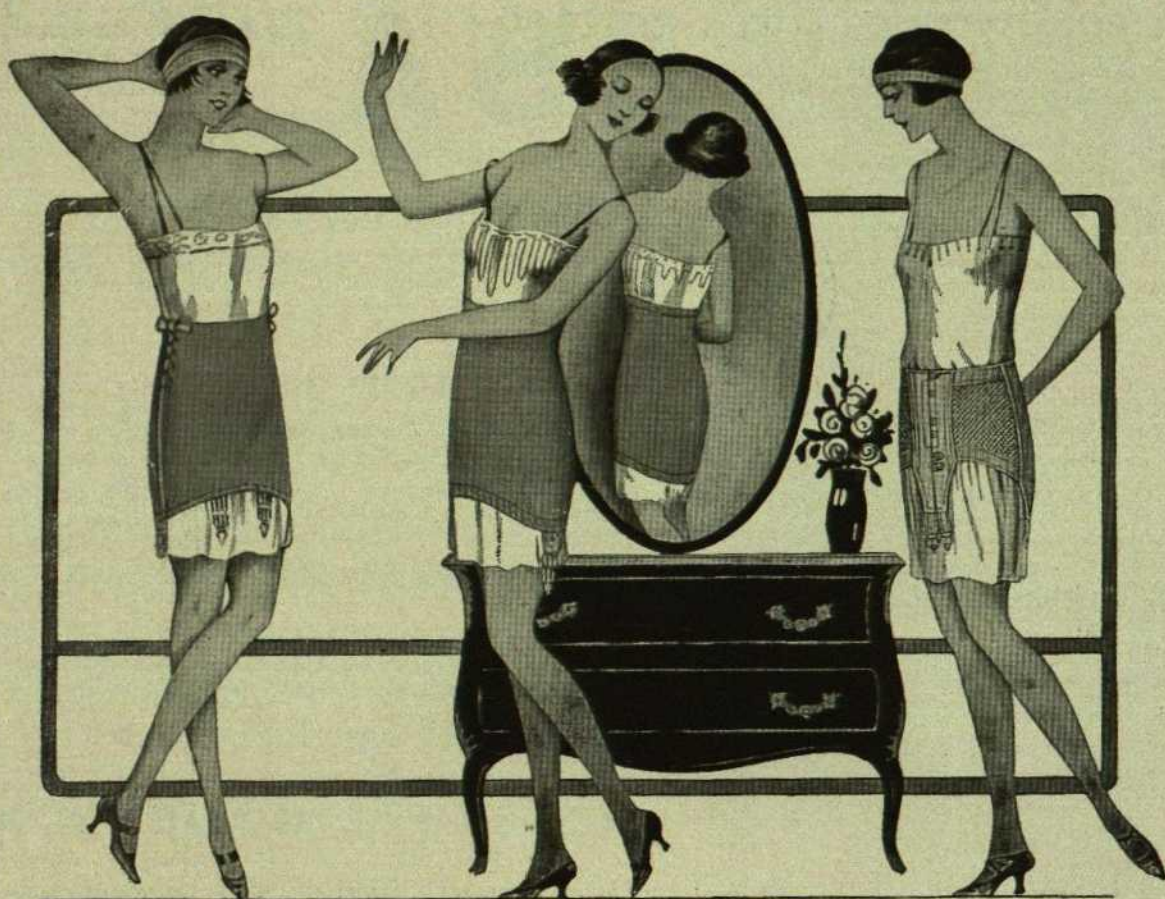
Antoni Belart

Boters, 2 (Pça. Cucurulla)
TELÈFON 3421 A.

ANDREU
MIRALLS I
VIDRES
TELÈF. 2776-G
SALMERON 81

RESTAURACIÓ
DE LLUNES
~
INSTAL·LACIONS
DE VIDRIERIA
~
MARCS I
MOTLLURES
~

**ULTIMS
MODELS
DE FAIXES
I CINTURES
DE GOMA**

**Corsé
Americano**

C. CARBONELL

**BOQUERIA, 25
BARCELONA**

Sols 10 ctms.

costa el «caldo» per a un plat d'es-
cudella, emprant...

EL «CALDO MAGGI» en CUBETS
es ven, en totes les bones tendes
d'ultramarins i comestibles, al
preu de 10 cèntims el cubet

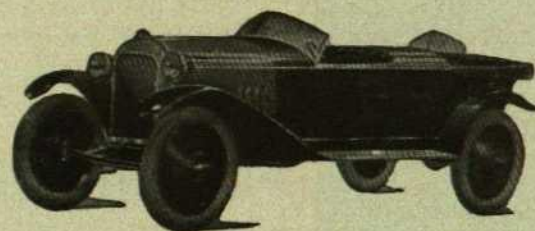
Gobron

8/10 CV. - 1.300 c/c
80 KILÓMETRES HORA

**SOLIDESA
SUSPENSIO
VELOCITAT**

TORPEDO 4 SEIENTS. PESSETES 9.900
SEDAN 4 » 12.500

BENJAMIN
COTXE PETIT GRAN MARCA
7. CV - 1.100 c/c. — 80 KILÓMETRES HORA
PREUS AVANTATJOSOS

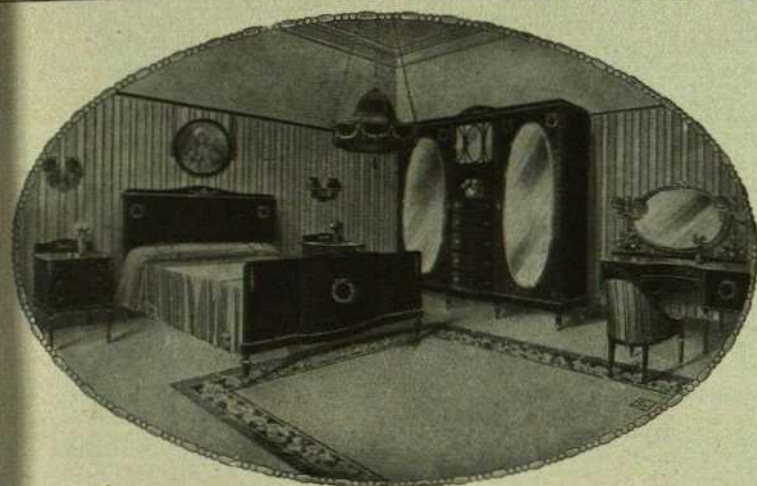
AGENCIA:

Carrer de París, 208 i 210 :: BARCELONA

**TALLER DE MOBLES
I FUSTERIA**

Jaume Llorca (fill)

MENÉNDEZ PELAYO, 216
(Abans Torrent de l'Olla)
BARCELONA (G.)

**FÀBRICA
DE
MOBLES
DE**

A. FORNONS

SALMERON, 102

Compri vostè directament al
constructor i estalviarà el 40 %.

ESCALES DE TOTES MENES
PER A ÚS DOMÈSTIC i ARTICLES DE CUINA I
NETEJA i RASPALLS i PINTES i PERFUME-
RIA i JOGUINES, ETC.

D. SERVITJA

CARRER MUNTANER, 14
TELÉFON 2577 A.

TALLERS A SANT MARTÍ
TELÉFON 656 S. M.

ULLS DE POLL

DE VENDA EN FARMACIES I DROGUERIES

JAMAI EN PATIREU SI PROVEU
CALLICIDA CERCAVINS

Dipòsit: FARMACIA CERCAVINS, Carrer de la Unió, 5

**Llibreria
Catalònia**

Gran assortit en
llibres de totes
classes, nacio-
nals i estrangers

Plaça de Catalunya, núm. 17
Telèfon 4789 A. - Barcelona

MARROQUINERIA VIENESA
Fàbrica d'Articles de Pell

René Llanas

Salmeron, 57

TARGETERS - BITLLETERS
CARTERES DE VIATJANT

ULTIMES NOVELTATS EN
BOSSES DE SENYORA

Vendes al detall

Exportació a províncies

Passaig de l'Àfrica 68
T^è 2364 G

Sec Granja Royal
T^è 3225 A

La Perla Mallorquina
Ensamades de Nata
Especialitats de Confeiteria

Lav.

Clarís 48
T^è 18663 P

Sec G^{ra} Royal Oriente
T^è 3336 A

FORN DE SANT JOAN
DE MARIAN TRENS
VILAFRANCA DEL PENEDES
LES AUTÈNTIQUES COQUES FINES DE VILAFRANCA

VIVERI

El millor substitutiu del
Xampany

TARRAGONA

Dipòsit a Barcelona:
DIPUTACIÓ, 55

DEMANBU

ANIS INFERNAL

EL PITJOR DEL MÓN

M. SERRA-LLEIDA

LICOR CALISAY

Arenys de Mar

Xocolata TORNE

ALIMENTA MOLT BÉ

Fàbrica i Despatx: Baix de Sant Pere, 44 - BARCELONA

Benedetto Gran licor Mallorquí
F. Fuster Molinas

(SANTA MARGARIDA)

El millor «bocadillo» per a l'aperitiu són els

PALILLOS TROPICALS

P. PALET-Ronda Sant Antoni, 43

DE VENDA EN CAFÈS I BARS

LLIBRERIA CATALONIA

AUTOR	TÍTOL	PÀG.	PTES.
Ignasi Domènech	La Teca	237	3,--
Ignasi Domènech	Laminadures	64	1,50
X	Art de ben menjar	248	5,--
Conill	La cuina catalana	273	5,--
X	Classes de cuina popular	321	4,--

i molts altres llibres en francès i castellà de venda a la **LLIBRERIA CATALONIA**, Plaça de Catalunya, 17

AUTOR	TÍTOL	PÀG.	PTES.
F. Dagouret	Petite Encyclopédie du Restaurateur I (Ab égé de cuisine)	255	5,60
F. Dagouret	Petite Encyclopédie du Restaurateur II (600 recettes de boissons de bar)	191	5,60

SUC DE RAIM sense fermentar,
especial per als malalts de l'estómac i per als que
pateixen d'estrenyiment. Marca Most Raimdor

Concessionari: **DOMÈNEC GOMIS**

Marquès del Duero, 206 - Telèfon 177 H. - Pastisseria

ANÍS
Marruixa Magi Magriñà
VALLS

HIDROLITINES Dr. GRAU
INCOMPARABLE AIGUA DE TAULA

ACONDICIONA-
DES LES DOTZE
BOSSETES DINS
D'UN BONIC VAS
DE CRISTALL

YOST

La màquina
d'escriptura
més clara

REMINGTON - PORTATIL

La millor mà-
quina de viatge

The Peninsular Import Company, S. A.

BARCELONA
RONDA ST. PERE, 54

MADRID
BARQUILLO, 4

J. M. TERRÉS CAMALO, S. EN C.

FÀBRICA

DE MIRALLS

VIDRIERES ARTÍSTIQUES

MAGATZEMS

DE VIDRES

CRISTALLS I METALLS

GRAVATS A L'ACID I RETOLS DE CRISTALL

DESPATX: LLÚRIA, 9 (tocant a Plaça Urquinaona) TELÉFON S. P. 1751

MAGATZEMS I FÀBRICA:
VALÈNCIA, 473 al 483 i PADILLA, 223 al 241 (S. M.) TELÉFON S. P. 404
BARCELONA

ANELLS DE PROMETATGE

Manel Valentí

Passeig de Gràcia, 24, interior

Barcelona

FÀBRICA:
Coello, 190 - 192
Telèfon 836 G.

PIANOS "ORPHEUS"

(MARCA REGISTRADA)

ABSOLUTA GARANTIA

DESPATX:
Aribau, 36, entl.
Pianos de lloguer

CASA CARRESI

MODES PER A NENS

CARME, 11
TELÉF. 5078 A.

LA MÉS IMPORTANT EN EQUIPS NÚVIA

Sarna i Ronya

es curen en 10 minuts amb
l'acreditat

SULFURETO CABALLERO

CROSTES - PEGADELLA
ERUPCIIONS DELS INFANTS
es curen amb rapidesa amb
DEPURATIU INFANTIL
i **PASTA POROSA**

VENDA:

Farmàcia Caballero

ASSALT, 86. — BARCELONA

I A TOT ARREU

Conservi la silueta

Establiment MADAME X

Passeig de Gràcia 127

Per aprimar: Faixes, Cotilles, Sostens,
i Mitges, tot de cautxú pur. Per a l'ús
mensual: Protectors, Pantalons i Cin-
tures, tot de cautxú pur. Coixins absor-
bents higiènics de cotó i glassa *La Ger-
mana*. Capsetes *Madame X* per viatge

F. Montaña Guasch

METGE CIRURGIÀ

Especialista en malalties
de la pell i del cabell

**Extirpació radical de
les arrugues de la cara**

CORTS, 558, pral.

De 3 a 5

No sofreixi morenes!...

estreïment, fistules, gasos o qual-
sevol derivació del ventre. A pesar
dels seus pessimis-
mes vostè deu reac-
cionar. Refusi tot me-
dicament intern, ja
que ignora llur acció
directa. Utilitzi per
a guarir totes les al-
teracions del recte,
nostre **LUX, SENSE
METGE, SENSE
MEDICINES**. El seu
efecte és immediat i
sens la més petita
molèstia, ja que ac-
ciona durant la son.

Caçada, 7

Demani fullets,
juntant segell de 35
cèntims, a
**Institut Ortopèdic
Sabaté i Alemany**

L. CAMPS ARNAU

PLANETA, 41 (G.)

PIANOS I AUTO-PIANOS NOUS I D'OCASIÓ

SENYORA..
afaitarse la nuca
pot produirli un
dany irreparable..

Amb l'afaitat, el cabell es vigoritza i
renaix amb més força

Aquesta operació repetida pot donar als pèls
de sa nuca la força de la barba dels senyors

Rosaniel

evita definitivament aquests perills: és inofensiu per delicat
que sigui el cutis. Son ús és senzill (s'aplica amb la punta
dels dits en petita quantitat) i ràpid, puix basten alguns
minuts per a deixar la nuca lliure de pèls

Rosaniel

estova el pèl sobrant i el dissol sense atacar-
lo, donant-li l'aspecte d'un afaitat recent.
No perjudica absolutament i deixa la pell fina,
blanca i suau. Evita d'haver d'afaitar-se i el
ús de maquinets i pot aplicar-la V mateixa
i amb facilitat

Fiasco: 10 pessetes en les bones perfumeries (suficient
per a 25 o 30 aplicacions). S'envia per correu contra
reemborsament per pessetes 11'50, demanant-l'ho a
França - Europa, LAISTANA, 21, BARCELONA

BOLDOS
BAPTID

AGUSTÍ CASTELLS

HULES DE TOTES CLASSES
RASPALLS & PLOMERS
JOGUINES I PERFUMERIA

PORTAFERRISSA, 18
Telèfon 1985 A.

BARCELONA

Josep Sauleda

FÀBRICA DE LONES

Lones de tots els gruixos i
amplades, per a cobertes de
carruatges. Lones impermea-
bles en color per a capotes
d'automòbils. Lones per a ve-
lams, vaixells, encerats, cober-
tes de vagon, tendes de cam-
panya, platja, etc. Lones en
colors sòlids per a pavellons
de magatzems i cases particu-
lars. Fabricació en gran escala
de teles per a tota classe
d'espardenyes i calçat

SANT POL DE MAR
(BARCELONA)

**DEPILATOIRIO
BORRELL**

Sens molèstia treu el pèl o pelussera
i mata la rel sens irritar el cutis

A. BORRELL

Assalt, 52 — BARCELONA
i en totes les perfumeries

Waterman

**La Pluma que
se impone!**

Millones de adeptos
atestiguan la superioridad de la

**Pluma
Ideal
Waterman**

Agencia General
Hassinger, S.A. Balmes, 75 Barcelona

Waterman

TOMÀS AYMAT

MANUFACTURA DE TAPISSERIES D'ALTA
I BAIXA LLISA I DE CATIFES NUADES A
MÀ :: RESTAURACIÓ D'ANTIC I MODERN

Arqueta tapissada, projecte i execució T. Aymat

Rius i Taulet, 21 :: Telèfon Sabadell 4020

SANT CUGAT DEL VALLÈS

LECHE CONDENSADA
MARCA
LA LECHERA

La única que reemplaza ventajosamente a la leche fresca en la alimentación de los niños y en los usos domésticos. Folletos gratis a quien los solicite de la **SOCIEDAD NESTLÉ, A. E. P. A.** Vía Layetana, 41 - Barcelona

VAN-HEUSEN

MARCA REGISTRADA

1827

L'elegància consistia en
modes incòmodes....

1927

....avui dia
podeu vestir elegantment ho i usant el

COLL VAN HEUSEN
ensem que us proporcionarà la màxima comoditat i economia, puix que la seva durada ultrapassa la de sis colls corrents.

FABRICACIÓ NACIONAL

Pianos
"Pianoles,"

Pianos Elèctrics

Pianos «Steinway & Sons»

Vendes - Lloguers

Rotllos - Venda i abono

Vàlvules «Micro-Izabal» i «Universal»

Bonsuccés, 5

Barcelona

XOCOLATES

CASA FUNDADA L'ANY 1800
127 ANYS D'ÈXIT CREIXENT

XOCOLATES

des de 1'50 a 4 ptes. els 400 grams

DEMANEU-LOS ARREU

Casa central: Màrtir Battisti, 4 i 6

BARCELONA